

RAPORT O STANIE GMINY NAREW

m²

ZA 2019 ROK

Raport o stanie gminy Narew opracowano w związku z art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.).

Raport obejmuje podsumowanie działalności Wójta Gminy Narew w 2019 roku, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał Rady Gminy Narew i budżetu obywatelskiego (funduszu sołectkiego).

Dla opracowania raportu szczególnie cenna okazała się wiedza pracowników Urzędu Gminy Narew, gminnych jednostek organizacyjnych oraz szereg dokumentów, będących w posiadaniu urzędu.

O naszej gminie...

Gmina Narew położona jest w południowo-wschodniej części województwa podlaskiego w powiecie hajnowskim. Gmina graniczy od północy z gminą Michałowo, od wschodu z gminą Narewka, od zachodu z gminami Zabłudów i Bielsk Podlaski, zaś od południa z gminami Czyże i Hajnówka. Gmina Narew leży na szlaku drogowym Białystok - Białowieża, w obrębie **Puszczy Białowieskiej**.

Gmina Narew ma powierzchnię **242 km²**, a na jej terenie utworzono **37 sołectw** obejmujących **48 miejscowości** znajdujących się w granicach Gminy. Głównym ośrodkiem oraz siedzibą władz gminy jest **Narew**. Jest to malownicza miejscowość położona nad **rzeką Narew**. Historia Narwi sięga już czasów średniowiecza i pełna jest odniesień do tradycji mieszczańskich. Obecnie Narew zamieszkuje około **3475** mieszkańców.

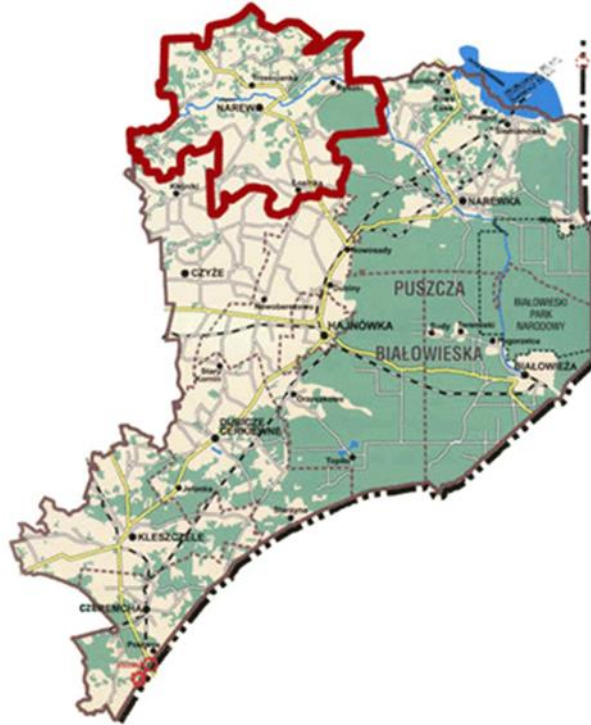
Teren podzielony jest na 48 miejscowości: Ancuty, Białki, Chrabostówka, Cimochy, Doratynka, Skaryszewo, Nowosiółki, Gorędy, Bruszkowszczyzna, Gorodczyno, Gorodzisko, Gradoczno, Gramotne, Istok, Iwanki, Rohozy, Cisy, Hajdukowszczyzna, Janowo, Kaczały, Kotłówka, Koweła, Koźliki, Krzywiec, Kutowa, Lachy, Łopuchówka, Łosinka, Makówka, Nowiny, Narew, Odrynki, Ogrodniki, Paszkowszczyzna, Przybudki, Podborowisko, Puchły, Radźki, Rybaki, Saki, Soce, Trześcianka, Tyniewiczze Duże, Tyniewiczze Małe, Usnarszczyzna, Waniewo, Waški, Podwaški, Zabłocie, które tworzą 37 sołectw.

Gmina Narew jest ponadto członkiem **Stowarzyszenia Gmin Górnej Narwi**, którego podstawowym celem działania jest ochrona zlewni rzeki Narew i jej otoczenia.

Od 2006 roku Gmina Narew przystąpiła również do **Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Puszcza Białowieska”**, obejmującego wszystkie gminy powiatu hajnowskiego oraz trzy gminy powiatu bielskiego. Dzięki przynależności do LGD stwarzają się dodatkowe możliwości na pozyskanie funduszy, wspierających rozwój obszarów wiejskich, w tym szczególnie poprzez inicjatywę Leader.

Gmina Narew jest również członkiem Stowarzyszenia Euroregionu Puszcza Białowieska, które jest międzynarodowym zrzeszeniem społeczności lokalnych po polskiej i białoruskiej stronie granicy. W skład Euroregionu wchodzi po stronie polskiej: Powiat Hajnowski, gmina miejska Hajnówka, gminy wiejskie: Hajnówka, Białowieża, Dubicze Cerkiewne, Czyże, Narew, Narewka, Czeremcha, Bielsk Podlaski i Orla oraz gmina wiejsko-miejska Kleszczele; natomiast po stronie białoruskiej rejony: Prużański, Kamieniecki i Świsłocki. Euroregion tworzy podstawy do rozwijania przyjaznej i wzajemnie korzystnej współpracy transgranicznej sąsiadujących ze sobą regionów w Rzeczypospolitej Polskiej i Republice Białoruś, obejmujących swoim zasięgiem unikalny w skali

Europy i świata – kompleks lasów pierwotnych Puszczy Białowieskiej. Polska część Euroregionu Puszcza Białowieska położona jest w południowo-wschodniej części województwa podlaskiego i obejmuje wszystkie miasta i gminy powiatu hajnowskiego oraz dwie gminy powiatu bielskiego. Białoruska część Euroregionu Puszcza Białowieska położona jest w zachodniej części Białorusi, rejon świsłocki położony jest na terenie obwodu grodzieńskiego a rejony prużański i kamieniecki na terenie obwodu brzeskiego. Euroregion „Puszcza Białowieska” został utworzony w oparciu o transgraniczny obiekt przyrodniczy, jakim jest Puszcza Białowieska, położona na terenie Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Białoruś.

WALORY PRZYRODNICZE

Obszar Gminy Narew zlokalizowany jest pomiędzy dwoma parkami narodowymi, tj. Białowieskim oraz Narwiańskim Parkiem Narodowym oraz Parkiem Krajobrazowym Puszczy Knyszyńskiej. Rolę korytarza łączącego oba parki spełnia malownicza **Dolina Rzeki Narew**. Tworząca liczne meandry rzeka przepływająca przez Gminę Narew bierze swój początek na wschodnim skraju **Puszczy Białowieskiej** (około 30 km poza granicą Polski). Bardzo charakterystyczną cechą terenów nadrzecznych są duże, wręcz bezkresne przestrzenie.

DOLINA GÓRNEJ NARWI

Ponad trzydziestokilometrowy odcinek Doliny Górnej Narwi przebiega praktycznie przez środek granic administracyjnych Gminy Narew, dzieląc gminę na dwie części (północną i południową). Obejmuje on swoim zasięgiem 11 wsi tj. Ordynki, Gorędy, Bruszkowszczyzna, Rybaki, Cimochy, Hajdukowszczyzna, Narew, Ancuty, Puchły, Kaczały, Koźliki. Dolina Górnej Narwi jest jedną z najlepiej zachowanych dolin rzecznych w Polsce i stanowi obok Bagien Biebrzańskich jeden z największych obszarów mokradeł środkowoeuropejskich. Kształtowana przez regularne wylewy rzeki, jest ona uznawana za siedlisko o największej różnorodności biologicznej w strefie klimatu umiarkowanego.

Cała Dolina Górnej Narwi została zgłoszona przez nasz kraj do obszarów chronionych Unii Europejskiej NATURA 2000. Członkostwo w Unii Europejskiej nakłada na Polskę obowiązek wniesienia wkładu w ochronę tych ekosystemów i gatunków, które cała Europa uznała za ważne i wymagające ochrony w skali kontynentu. Zagrożeniem dla tego terenu jest niewątpliwie niewłaściwa lub nierozwiązana gospodarka wodno – ściekowa oraz obniżanie się poziomu wód gruntowych.

OBIEKTY I OBSZARY PRAWNIE CHRONIONE, REZERWATY PRZYRODY

Na obszarze gminy do terenów o szczególnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych objętych ochroną prawną należą:

- **Obszar Chronionego Krajobrazu „Puszcza Białowieńska”** – Uchwała Nr XII/84/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymstoku z dnia 29 kwietnia 1989 r. oraz Rozporządzenie Nr 6/98 Wojewody Białostockiego z dnia 20 maja 1998 r.
- **Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Narwi”** – Uchwała Nr XII/84/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymstoku z dnia 29 kwietnia 1986 r. oraz Rozporządzenie Nr 6/98 Wojewody Białostockiego z dnia 20 maja 1998 r.
- Pomniki przyrody: grupa drzew (15 dębów i 2 lipy) na działce nr 437/2 we wsi Puchły – nr ewidencyjny 1188.

ATRAKcje TURYSTYCZNE

W Narwi znajduje się **barokowy, drewniany, rzymskokatolicki kościół z 1755 roku** oraz **prawosławna cerkiew p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego z XIX wieku** (wnętrze cerkwi zostało odbudowane po pożarze w 1990 roku).

W miejscowości Odrynki nad rzeką Narew usytuowany jest jedyny w Polsce prawosławny **Skit p.w. Św. Św. Antoniego i Teodozjusza Kijowsko-Pieczerskich**, którego przełożonym był ks. archim. Gabriel (Giba).

Kraję Otwartych Okiennic tworzą trzy unikatowe pod względem architektonicznym wsie: **Trześcianka, Soce i Puchły**, które są położone w dolinie rzeki Narew. Cechą charakterystyczną domostw Krainy Otwartych Okiennic jest bogata dekoracja snycerska w formie nadokienników i podokienników, okiennic, wiatrownic, narożników, a także dekoracyjnego zdobienia elewacji i szczytów. Ornamentyka ta jest niespotykana w innych regionach Polski i nawiązuje do zdobnictwa stosowanego w rosyjskim budownictwie ludowym.

Miejscowa architektura domostw, zagród i świątyń bardzo pięknie wpisała się w miejscowy krajobraz. Walory przyrodnicze regionu, tj. lasy, czysta rzeka, w której można się wykąpać, zachęcają do odwiedzenia Krainy. Cisza i spokój, jakie panują w Socach i Puchłach z powodu ich oddalenia od szos wręcz zachwycają - tutaj można naprawdę odpocząć.

Ciekawym miejscem, które naprawdę warto zobaczyć w Narwi jest Muzeum Wsi znajdujące się przy ulicy Dąbrowskiego. Właściciel muzeum Pan **Marian Święcki** gromadzi w nim różne stare narzędzia i przedmioty wpisane niegdyś w życie wsi. W zbiorach Pana Święckiego znajdują się zarówno stare narzędzia wykorzystywane w przeszłości w gospodarstwach rolnych, jak również stare przedmioty codziennego użytku takie jak kołowrotek, maszyna do szycia, żelazka, warsztat tkacki i inne.

Do najciekawszych eksponatów znajdujących się w Muzeum Wsi w Narwi można zaliczyć:

- warsztat tkacki,
- żelazny wóz gospodarski,
- kierat, siewkarnia, rozdrabniacz do buraków,
- żarna do mielenia zboża,
- pompa strażacka z połowy XIX wieku,
- stary trak do przecinania drewna.

GOSPODARKA

Zgodnie z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności (CEIDG), według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych wynosi 128 pozycji, z czego status „aktywny” posiadają 92 podmioty, status „zawieszony” posiadało 27 podmiotów, a liczba podmiotów do prowadzenia działalności wyłącznie w formie spółki cywilnej obejmowała 9 pozycje.

Podmioty gospodarcza funkcjonujące na terenie gminy to przede wszystkim małe i średnie zakłady rodzinne.

Do najważniejszych podmiotów gospodarczych Gminy Narew zaliczamy: firmę PRONAR spółka z o.o. w Narwi, RSP Rolmak, Agronar oraz FARMPASZ w Makówce, PPH NARMET w Narwi.

Do wiodących branż w gminie zaliczyć należy: usługi wspomagające produkcję roślinną, wyrobów tartacznych, produkcja kotłów centralnego ogrzewania, budowlane, konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, handel, transport drogowy, kamieniarstwo.

Na terenie Gminy Narew działa 20 podmiotów prowadzących kwatery agroturystyczne.

JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE GMINY NAREW

- Zespół Szkolno – Przedszkolny w Narwi;
- Gminna Biblioteka Publiczna z filiami w Łosince i w Trześciance;
- Narwiański Ośrodek Kultury w Narwi;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Narwi

LUDNOŚĆ GMINY NAREW

Liczba mieszkańców gminy Narew, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. na podstawie prowadzonego przez gminę rejestru mieszkańców, kształtowała się następująco:

Miejscowość	Liczba osób zameldowanych na pobyt stały
ANCUTY	61
BIAŁKI	28
BRUSZKOWSZCZYŻNA	5
CHRABOSTÓWKA	43
CIMOCZY	15
CISY	2
DORATYNKA	34

GORĘDY	11
GORODCZYNO	45
GORODZISKO	81
GRADOCZNO	31
GRAMOTNE	8
HAJDUKOWSZCZYŻNA	2
ISTOK	32
IWANKI	19
JANOWO	19
KACZAŁY	1
KOTŁÓWKA	37
KOWEŁA	37
KOŹLIKI	31
KRZYWIEC	115
KUTOWA	31
LACHY	58
ŁOPUCHÓWKA	30
ŁOSINKA	168
MAKÓWKA	113
NAREW	1411
NOWINY	43
ODRYNKI	81
OGRODNIKI	62
PASZKOWSZCZYŻNA	7
PODBOROWISKO	20
PRZYBUDKI	44
PUCHŁY	38
RADŹKI	16
ROHOZY	28
RYBAKI	36
SAKI	22
SKARYSZEWO	12
SOCE	72
TRZEŚCIANKA	206
TYNIEWICZE DUŻE	125
TYNIEWICZE MAŁE	47
USNARSZCZYŻNA	7
WANIEWO	40
WAŚKI	54
ZABŁOCIE	2
razem	3427

PRZYROST NATURALNY

	2017	2018	2019
URODZENIA	33	27	34
ZGONY	75	81	70

Przedział wiekowy	Kobiety	Mężczyźni	Razem
-------------------	---------	-----------	-------

0 – 6 lat	88	95	183
7 – 18 lat	182	152	334
19 – 59 lat	795	909	1704
60+	723	483	1206

GOSPODARSTWO ROLNE

lp.	Powierzchnia gospodarstw	Ilość gospodarstw
1.	0,0 – 4,9999 ha	3008
2.	5,0 – 6,9999 ha	194
3.	7,0 – 9,9999ha	167
4.	7,0 – 10 ha	170
5.	10,0 – 14,999 ha	141
6.	15,0 – 99,9999 ha	197
7.	100,0 hai powyżej	12

INFORMACJE FINANSOWE

Budżet gminy Narew na rok 2019 został przyjęty Uchwałą Nr III/16/2018 Rady Gminy Narew w dniu 18 grudnia 2018 r. Zmiany w budżecie w trakcie omawianego roku wprowadzone zostały jedenastoma uchwałami Rady Gminy oraz szesnastoma zarządzeniami Wójta Gminy Narew.

Informacja o dochodach Gminy Narew

Lata	2019 r.	2018 r.	2017 r.
Plan (zł)	18 768 125,59	18 040 636,08	16 664 972,90
Wykonanie dochodów ogółem (zł)	18 985 437,14	17 856 573,45	16 729 776,70
Wykonanie dochodów własnych (zł)	8 468 092,75	9 174 828,13	7 760 578,90
Udział dochodów własnych w dochodach ogółem (%)	44,60	51,38	46,39
Wykonanie dochodów majątkowych (zł)	1 076 527,21	970 605,89	50 934,00
Wykonanie dochodów – udziały w PIT (zł)	2 320 696,00	2 044 985,00	1 943 883,00
Wykonanie dochodów – udziały w CIT (zł)	397 950,22	75 701,40	13 603,53

Informacja o wydatkach Gminy Narew

Lata	2019 r.	2018 r.	2017 r.
Plan (zł)	20 364 268,59	19 144 016,08	18 325 487,90
Wykonanie – wydatki ogółem (zł)	18 909 278,73	18 274 759,49	17 098 621,17
Wykonanie – wydatki majątkowe (zł)	1 812 457,43	1 946 540,77	1 858 350,32
Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem (%)	9,59	10,65	10,87
Wykonanie wydatków Funduszu Sołeckiego (zł)	453 174,69	442 381,12	379 528,36

Informacja o wyniku finansowym Gminy Narew

Lata	2019 r.	2018 r.	2017 r.
Planowany wynik (zł)	- 1 596 143	- 1 103 380	- 1 660 515
Wynik budżetu – wykonanie (zł)	76 158,41	- 418 186,04	- 368 844,47
	31.12.2019 r	31.12.2018 r.	31.12.2017 r.
stan zadłużenia Gminy Narew (zł)	1053055,00	1 298 843,00	1 653 075,00
zadłużenie w stosunku do planowanych dochodów (%)	6	7	10

Szczegółowe sprawozdanie Wójta Gminy Narew z dnia 31 marca 2020 r. z wykonania budżetu Gminy Narew za 2019 rok opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Narew (BIP) pod adresem

http://bip.ug.narew.wrotapodlasia.pl/bd8c164e41b/b4963b5ca6f/budet_na_rok_2020/sprawozdanie-z-wykonania-budzetu-za-2019-rok.html

WYKAZ MIENIA
KOMUNALNEGO GMINY NAREW NA DZIEŃ 31.12.2019 rok
Własność jednostki samorządowej

Lp.	Rodzaj mienia	Ilość jedn. miary	Wartość inwentarzowa na 01.01.2019 r. (zł)	Przybyło jedn. miary/wartość (zł)	Ubyło Jedn. miary/wartość (zł)	Stan po zmianach na 31.12.2019 r.		Dochody brutto uzyskane od 01.01.2019 do 31.12.2019
						Ilość jedn. miary	wartość mienia zł	
A	Urząd Gminy Narew							
1	Grunty w posiadaniu jednostki: w tym mienie ogólnodostępne – 28,5663 ha, grunty rolne – 124,2456 ha, tereny budowlane – 17,7077 ha, grunty leśne – 48,3283 ha, grunty zakrzaczone – 11,6804 ha) stan na 31.12.2019 r.	233,1268 ha	310 513,69		2,5985ha/41 998,00	230,5283 ha	268 515,69	114 183,00
2	Grunty oddane w wieczyste użytkowanie	5,2349 ha	11 595,40			5,2349 ha	11 595,40	12 053,00
3	Budynki i lokale	28 szt.	1 144 890,72			28 szt.	1 144 890,72	16 951,93
4	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej		18 196 891,81	37 638,00			18 234 529,81	482 300,79
5	Kotły i maszyny energetyczne		788 228,07				788 228,07	280 861,41
6	Zestawy komputerowe		402 087,03				402 087,03	
7	Środki transportowe	22 szt.	1 947 223,43	1 szt./248 098,64		23 szt.	2 195 322,07	
8	Drogi	199,5050 ha	10 550 942,35	601 106,47		199,5050 ha	11 152 048,82	54 207,02
9	Maszyny, urządzenia i aparaty specjalistyczne	1 szt.	19 000,00	1 szt./12 669,00		2 szt.	31 669,00	
10	Urządzenia techniczne	1 szt.	16 906,62	1 szt./11 474,00		2 szt.	28 380,62	
	Razem	x	33 388 279,12	910 986,11	41 998,00	x	34 257 267,23	960 557,15

B	Zespół Szkolno – Przedszkolny							
1	Budynki mieszkalne	1/18 szt.	8 329,44			1/18 szt.	8329,44	
2	Budynki szkolne	1 szt.	1 625 280,25	454 150,39		1 szt.	2 079 430,64	10 090,43
3	Garaż przy szkole	1 szt.	87 604,00			1 szt.	87 604,00	
4	Stadion sportowy	1 szt.	530 196,00			1 szt.	530 196,00	
5	Środki transportowe	3 szt.	308 640,00			3 szt.	308 640,00	
6	Ogrodzenie i oświetlenie		122 661,81				122 661,81	
7	Zespoły komputerowe	49 szt.	152 952,25	4 szt./5 760,00	4 szt./14 824,87	49 szt.	143 887,38	
8	Maszyny i urządzenia	20 szt.	118 906,88			20 szt.	118 906,88	
9	Urządzenia techniczne		14 906,58	44 356,78	133,14		59 130,22	
	Razem	x	2 969 477,21	504 267,17	14 958,01	x	3 458 786,37	10 090,43
C	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej							
1	Komputery i urządzenia		5 722,78		5 722,78		0,0	
	Razem	x	5 722,78		5 722,78	x	0,0	
	SUMA	x	36 363 479,11	1 415 253,28	62 678,79	x	37 716 053,60	970 647,58

INFORMACJA O REALIZACJI POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII

1. Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Narew na lata 2014 – 2022

Dokument opublikowany został na BIP pod adresem:

(bip.ug.narew.wrotapodlasia.pl/resource/file/download-file/id.5287) – uchwalona przez Radę Gminy – Uchwała Nr XLI/298/14 z dnia 20 sierpnia 2014r. wyznacza cele jakie Gmina Narew powinna osiągnąć do 2022 roku. Stanowi podstawę do podejmowania interwencji społecznych w celu poprawy funkcjonowania osób, grup i instytucji w gminie.

Strategia określiła główne kierunki i priorytety szeroko rozumianej polityki społecznej gminy oraz stworzyła system działań podejmowanych w celu przewyższania problemów społecznych występujących i mogących pojawić się w Gminie Narew służących realizacji celu strategicznego. Celem Strategii jest podjęcie systemowych rozwiązań problemów społecznych występujących w Gminie i destabilizujących życie mieszkańców. Wytyczone cele są realizowane przy wykorzystaniu istniejących instytucji, organizacji i innych podmiotów działających w sferze społecznej. Zintegrowanie lokalnego środowiska zagwarantuje pomoc i wsparcie osobom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej oraz umożliwi ludziom życie w poczuciu poszanowania godności każdej osoby, eliminowanie dysfunkcji oraz równy dostęp do zasobów podstawowych usług.

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych skierowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form wsparcia najbardziej potrzebujących, pomoc osobom wykluczonym społecznie oraz rozwój instytucji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych w sferze rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia gminna realizowana była poprzez następujące dokumenty:

1. Program Wspierania Rodziny w Gminie Narew na lata 2017-2019;
2. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021;
3. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
4. Program osłonowy „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2019-2023;
5. Lokalny program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży;
6. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2019 – 2021.

Celem Strategii jest podjęcie systemowych rozwiązań problemów społecznych występujących w Gminie i destabilizujących życie mieszkańców. Wytyczone cele zrealizowane zostaną przy wykorzystaniu istniejących instytucji, organizacji i innych podmiotów działających w sferze społecznej. Zintegrowanie lokalnego środowiska zagwarantuje pomoc i wsparcie osobom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej oraz umożliwi ludziom życie w poczuciu poszanowania godności każdej osoby, eliminowanie dysfunkcji oraz równy dostęp do zasobów podstawowych usług.

CEL I: WSPIERANIE RODZINY I ZAPOBIEGANIE KRYZYSOM

Kierunki działania:

1. Promowanie roli i funkcji rodziny.
2. Organizacja Dni Rodziny na terenie gminy.
3. Promocja dobrych praktyk na rzecz rodzin i dobrych wzorców wychowania.
4. Organizacja programów edukacyjnych i profilaktycznych dla rodzin, młodzieży, rodziców.
5. Tworzenie partnerstw z ngo, kościołem i instytucjami pracujących na rzecz ubóstwa i wspierania osób starszych, niepełnosprawnych.
6. Zwiększenie dostępu do usług specjalistów: logopedy, terapeuty, psychologa dziecięcego, dietetyka, rehabilitanta i innych.
7. Wspieranie i organizowanie edukacji i poradnictwa małżeńskiego, specjalistycznego i rodzinnego

8. Edukacja rodziców poprzez pracę socjalną, asystenturę rodziny.
9. Budowa systemu wsparcia dla osób i rodzin w kryzysach, prowadzenie grup wsparcia.
10. Koordynowanie prac Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego.
11. Utrzymanie oferty skierowanej do dzieci na organizację kolonii dla dzieci z ubogich rodzin.
12. Kontynuacja prowadzenia 4 placówek wsparcia dziennego dla dzieci, dożywiania, stypendiów socjalnych.
13. Kontynuacja prowadzenia punktu konsultacyjnego dla mieszkańców.
14. Uruchomienie na terenie gminy ośrodka rehabilitacji medycznej.
15. Wsparcie uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym szczególnie uzdolnionych – projekty szkolne, zajęcia.

CEL II: ROZWÓJ RYNKU PRACY I POMOCY OSOBOM BEZROBOTNYM

Kierunki działania:

1. Promocja gospodarcza gminy i podmiotów gospodarczych na terenie województwa i Polski, pozyskiwanie inwestorów.
2. Współpraca podmiotów rynku pracy, w tym publicznych i niepublicznych w obszarze przeciwdziałania bezrobociu i tworzenia podmiotów rynku pracy i ekonomii społecznej.
3. Pozyskiwanie funduszy na aktywizację grup znajdujących się w szczególnie trudnym położeniu na rynku pracy.
4. Bieżący monitoring ofert i opracowanie projektów mających na celu rozwiązywanie problemu bezrobocia w szczególności wśród młodych osób, osób bez wykształcenia oraz 50 plus.
5. Działania edukacyjne, szkoleniowe i warsztatowe dotyczące wiedzy i umiejętności ekonomiczno-gospodarczych dla różnych grup społecznych.
6. Profilaktyka i redukcja psychospołecznych skutków bezrobocia.
7. Prowadzenie prac społecznie użytecznych, robót interwencyjnych, staży i kontraktów socjalnych dla osób nieaktywnych.
8. Umożliwienie odbywania staży na terenie gminy osobom młodym.
9. Budowa sieci współpracy między instytucjami i organizacjami w obszarze aktywnej integracji.

CEL III: ROZWÓJ KULTURY, EDUKACJI I KAPITAŁU SPOŁECZNEGO

KIERUNKI DZIAŁANIA:

1. Poprawa infrastruktury, modernizacja budynków i doposażenia placówek edukacyjnych.
2. Rozwój infrastruktury kultury – budowa sali koncertowej, amfiteatru.
3. Pozyskanie środków na rozwój projektów innowacyjnych w bibliotek, czytelniczych, tradycji, mniejszości narodowych.
4. Wspieranie nauczania języka mniejszości.
5. Inicjowanie i rozwój form integracji rodzin ze społecznością lokalną – wspieranie wypoczynku rodzinnego; współorganizowanie i promowanie imprez integracyjnych i kulturalnych, festynów, konkursów.
6. Modernizacja obiektów sportowych – korty, boiska.
7. Rozwój kultury fizycznej i sportu dzieci i młodzieży w zakresie piłki nożnej.
8. Wykorzystywanie różnorodnych form komunikacji ze społecznością w celu efektywnego wykorzystania obiektów sportowych, współorganizacja z partnerami społecznymi – Stowarzyszeniem Iskra, ZHP i innymi.
9. Rozwój nieodpłatnych form rozwoju zainteresowań w NOK.
10. Budowa miejsc spędzania rodzinnego czasu wolnego – przystań nad rzeką.
11. Wykorzystanie nowego okresu programowania EFS do realizacji lokalnych usług, rozwoju organizacji, grup.
12. Rozwój wolontariatu na rzecz społeczności lokalnej.
13. Realizacja Gminnego Programu Współpracy z NGO.

Realizacja zadań służących rozwiązaniu problemów społecznych w Gminie Narew zaangażowane były gminne i powiatowe instytucje, w szczególności: Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Narwiański Ośrodek Kultury, Gminna Biblioteka Publiczna, Zespół Szkolno – Przedszkolny, Starostwo Powiatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Komenda Powiatowa Policji, Sąd Rejonowy, Gminny Ośrodek Zdrowia oraz Poradnia Leczenia Uzależnień, jak też działające na rzecz mieszkańców gminy organizacje pozarządowe w szczególności Caritas Parafii Katolickiej w Narwi, OSP i Klub Seniora.

2. Plan odnowy miejscowości.

Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem planowania strategicznego, określający zasoby, kierunki rozwoju wsi i działania, które należałoby realizować w celu zmniejszenia dysproporcji i różnic w poziomie rozwoju w stosunku do terenów miejskich. Powstaje w procesie szerokich konsultacji społeczności sołectwa.

Celem działania „Odnowa i rozwój wsi” jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Działanie umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost ich atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej.

Na terenie gminy Narew są jeszcze aktualne 2 plany odnowy wsi, dla miejscowości Waśki i Koźliki.

Lp.	Sołectwo	PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI Dokument aktualny w 2019 roku.	Uwagi
1.	Waśki	Uchwała Nr III/7/10 Rady Gminy Narew z dnia 22 grudnia 2010r. w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Waśki na lata 2010 - 2020	Plan aktualny
2.	Koźliki	Uchwała Nr XXXII/235/13 Rady Gminy Narew z dnia 26 lipca 2013r. w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Koźliki na lata 2013 - 2020	Plan aktualny

3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Narew i miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Dokument opublikowany został w BIP pod adresem:

<http://bip.ug.narew.wrotapodlasia.pl/6cf963dc4ae/7d52251131c/763e78d2801/060e7ebd34c.html>

Pierwsze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Narew uchwalone zostało 7 grudnia 1999 r. Zmiany do dokumentu wprowadzone były w latach 2009, 2010 i .

Aktualna w 2019 roku wersja dokumentu przyjęta została uchwałą nr XXXI/180/10 Rady Gminy Narew z dnia 8 marca 2010 r. w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Narew.

Na początku 2019 r. miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego objętych było niespełna 2% powierzchni gminy (około 224 ha).

W roku 2019 Rada Gminy Narew uchwaliła miejscowy planu zagospodarowania przestrzennego terenów z obszaru gminy Narew dla działki nr 1458/122 (o powierzchni 0,0382 ha), obręb Narew.

W 2019 r. wydano 9 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Inwestycje te dotyczyły takich przedsięwzięć jak:

- budowa słupa SN15kV, podziemnej linii elektroenergetycznej średniego napięcia, kontenerowej stacji transformatorowej oraz podziemnej linii niskiego napięcia na działkach w obrębie Narew i obrębie Skaryszewo,

- budowa hali o konstrukcji stalowej na potrzeby Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na działce w obrębie Narew,
- przebudowa sieci elektroenergetycznej na nieruchomościach w obrębie ewidencyjnym Narew,
- budowie sieci wodociągowej PE DN 100 mm z hydrantami p.poż DN 80 mm na nieruchomościach w obrębie ewidencyjnym Narew,
- rozbudowa i przebudowa istniejącego garażu Ochotniczej Straży Pożarnej w Łosince wraz ze świetlicą wiejską na nieruchomości położonej w obrębie Łosinka,
- budowa kwatery składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne o pojemności ponad 25 tys. ton na działce w obrębie Narew oraz budowie ziemnego zbiornika – zabezpieczenia przeciwpożarowego,
- przebudowa ulicy we wsi Waniewo,
- budowa 5 brodów we wsi Trześcianka.

W 2019 roku wydano 36 decyzji o warunkach zabudowy, w tym 17 decyzji dotyczące zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, 12 decyzji dotyczących zabudowy zagrodowej, oraz 7 decyzji dotyczących zabudowy innej niż wyżej wymienione (m.in. zabudowa produkcyjna, usługowa, turystyczna).

4. Program Ochrony Środowiska na lata 2015 – 2018 z perspektywą na lata 2019 – 2022.

Program został przyjęty uchwałą nr XXII/107/16 Rady Gminy Narew z dnia 30 grudnia 2016 r. Dokument opublikowany został w BIP pod adresem:

<http://bip.ug.narew.wrotapodlasia.pl/c8b9f3a6002c834/>

CELE:

1. PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY NAREW NA LATA 2015-2018 z perspektywą na lata 2019 – 2022 obejmuje następujące zagadnienia merytoryczne:

- ochronę środowiska przyrodniczego
- gospodarkę leśną,
- gospodarkę wodną,
- ochronę środowiska przed zanieczyszczeniami,
- sprawy bezpieczeństwa ekologicznego,
- kształtowania świadomości ekologicznej,
- propagowania proekologicznych form działalności gospodarczej

Z założeń Programu Ochrony Środowiska Dla Gminy Narew Na Lata 2015-2018 wynika, iż na terenie Gminy Narew należy dążyć do zmniejszenia emisji pyłów i gazów głównie poprzez:

- ✓ modernizację lub likwidację kotłowni węglowych i palenisk indywidualnych przechodząc na gaz ziemny ,olej opałowy lekki lub odnawialne źródła energii (np. biomasa lub energia wiatrowa),
- ✓ poprawę układów komunikacyjnych z jednoczesnym utrzymaniem dobrego stanu nawierzchni dróg i stawiania ostrych rygorów w zakresie zanieczyszczeń pochodzących z procesów spalania benzyny i ropy.

Misją Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Narew na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022 jest przede wszystkim **Zrównoważony Rozwój Gminy Narew Przy Zachowaniu Promocji Środowiska Naturalnego.**

Główne zadanie inwestycyjne dla Gminy Narew:

1. PRIORYTET: REDUKCJA NISKIEJ EMISJI:

- a) Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (Szkoła, Urząd Gminy, Narwiański Ośrodek Kultury).

2. PRIORYTET: RACJONALNA GOSPODARKA WODNA:

- a) Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, tam gdzie budowa kanalizacji jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona.
- b) Rozbudowa sieci kanalizacyjnej Narew.
- c) Studnie Głębiny do 35 m.

3. PRIORYTET: OCHRONA PRZED HAŁASEM:

- a) Modernizacja targowiska.

4. PRIORYTET: ZASTOSOWANIE ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII:

- a) Modernizacja kotłowni, pompy ciepła fotowoltaiki, solary.

5. PRIORYTET: BUDOWA ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ

- a) Rozbudowa przystani kajakowej miejscowość Narew.

REALIZACJA

Zadania zrealizowane przez Gminę Narew w 2019 r.

1. Dostawa i montaż stolarki drzwiowej i okiennej do budynku kotłowni oraz składu opału w ramach modernizacji energetycznej Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Narwi. Koszt inwestycji **43 685,00 zł brutto, w tym 15% środki własne, 85% środki z Unii Europejskiej.**
 2. Docieplenie budynku Zespołu Szkolno –Przedszkolnego w Narwi. Koszt inwestycji **1 084 860,00 zł brutto, w tym 15% środki własne, 85% środki z Unii Europejskiej.**
 3. Dostawa i wymiana lamp oświetleniowych oraz wykonanie instalacji odgromowej w budynku Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Narwi. Koszt inwestycji **345 663,96 zł brutto, w tym 15% środki własne, 85% środki z Unii Europejskiej.**
 4. Wykonanie robót budowlanych polegających na wymianie centralnego ogrzewania w budynku Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Narwi. Koszt inwestycji **599 881,30 zł brutto, w tym 15% środki własne, 85% środki z Unii Europejskiej.**
 5. Przebudowa nawierzchni ulicy w istniejącym pasie drogowym w miejscowości Soce (Zadanie 2). Koszt inwestycji **395 518,55 zł brutto, w tym 50% środki własne, 50% środki z Funduszu Dróg Samorządowych.**
 6. Przebudowa ulicy w miejscowości Waniewo. Koszt inwestycji **340 551,42 zł brutto, w tym 50% środki własne, 50% środki z Funduszu Dróg Samorządowych.**
- 5. Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Narew na lata 2007 – 2032.**

Program został przyjęty uchwałą nr XV/95/08 Rady Gminy Narew z dnia 14 maja 2008 r.

Dokument opublikowany został w BIP pod adresem:

http://bip.ug.narew.wrotapodlasia.pl/6cf963dc4ae/7d52251131c/f52dd313aafea3e/uchwala_nr_xv_95_0_.html

CELE:

1. Cel nadrzędny – likwidacja zagrożenia ludności negatywnym oddziaływaniem wyrobów zawierających azbest.
2. Usunięcie wszystkich wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Narew do 2032 roku i utylizacja ich zgodnie z obowiązującymi normami w zakresie ochrony środowiska i ochrony zdrowia ludności.
3. Bezpieczne dla zdrowia ludzi usunięcie wyrobów zawierających azbest i zdeponowanie ich na wyznaczonych składowiskach, w sposób eliminujący ich negatywne oddziaływanie.
4. Likwidacja wszystkich dzikich składowisk odpadów zawierających azbest i niedopuszczenie do ich powstawania.

ZAŁOŻENIA

1. Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest na terenie gminy.
2. Utworzenie bazy danych o wyrobach zawierających azbest na terenie gminy.
3. Bieżące aktualizowanie bazy danych o wyrobach zawierających azbest na terenie gminy.
4. Utrzymanie niezbędnego przepływu informacji na temat wyrobów zawierających azbest.
5. Monitorowanie usuwania odpadów azbestowych.
6. Kontrola oraz likwidacja „dzikich wysypisk”.
7. Prowadzenie edukacji ekologicznej.

8. Monitorowanie realizacji programu.
9. Współfinansowanie przez fundusze ekologiczne usuwania azbestu.
10. Usuwanie wyrobów zawierających azbest.
11. Współdziałanie wraz z innymi gminami województwa w dążeniu do utworzenia składowiska odpadów zawierających azbest.

HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ w latach 2013-2022

1. Utrzymanie niezbędnego przepływu informacji na temat wyrobów zawierających azbest.
2. Monitorowanie usuwania odpadów azbestowych.
3. Kontrola oraz likwidacja „dzikich wysypisk”.
4. Prowadzenie edukacji ekologicznej.
5. Monitorowanie realizacji programu.
6. Współfinansowanie przez fundusze ekologiczne usuwania azbestu.
7. Usuwanie wyrobów zawierających azbest do 40%.

W 2019 r, z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku nie otrzymano środków na realizację Programu r. dlatego też w tym roku nie realizowano Programu.

6. Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Narew na lata 2017 – 2020.

Program przyjęty został uchwałą nr XXIII/116/17 Rady Gminy Narew z dnia 30 stycznia 2017 r.

Dokument opublikowany został w BIP pod adresem:

<http://bip.ug.narew.wrotapodlasia.pl/c8b9f3a6002c834/>

Głównym wyzwaniem Programu Aktywności Lokalnej dla Gminy Narew jest aktywizacja społeczności lokalnych do podejmowania działań sprzyjających rewitalizacji społecznej i kształtowaniu kapitału społecznego oraz odbudowywanie i wzmacnianie więzi społecznych, w celu wzmocnienia tożsamości lokalnej oraz wzrostu społecznego zaufania. Dzięki współodpowiedzialności lokalnych społeczności możliwe jest uzyskanie bardziej skoncentrowanych i trwałych efektów. Efektem prowadzonych działań będzie rozwój społeczno – gospodarczy i związane z tym podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem grup defaworyzowanych - osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Priorytetowym działaniem w ramach Programu Aktywności Lokalnej jest również praca z dziećmi i młodzieżą znajdującymi się w niekorzystnym położeniu, wykluczonymi społecznie lub zagrożonymi tym zjawiskiem. Należy tu zwrócić uwagę na dysproporcje sytuacji ekonomicznej i społecznej pomiędzy młodzieżą zamieszkującą tereny wiejskie a ich rówieśnikami w mieście. Często nie jest ona w stanie samodzielnie poradzić sobie z barierami i utrudnieniami jakie stwarza im własne środowisko, potrzebuje więc wsparcia z zewnątrz w pokonywaniu trudności związanych ze zmianą modelu życia, które polegałoby na uczeniu aktywnych zachowań mogących wpłynąć na poprawę własnej sytuacji i najbliższego otoczenia. Rzadko kiedy młodzi ludzie pomoc mogą uzyskać w rodzinach. Istnieje więc potrzeba wprowadzania do środowisk wiejskich programów aktywizujących, które wspierałyby aspiracje edukacyjne i zwiększały umiejętności społeczne i zdrowotne.

Program Aktywności Lokalnej będzie służył opracowaniu i realizacji projektów aktywności lokalnej skierowanych do społeczności lokalnej Gminy Narew - dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014 – 2020 dofinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego; w ramach Osi Priorytetowej IX. Rozwój Lokalny, Działania 9.1 Rewitalizacja społeczna i kształtowanie kapitału społecznego. Prowadzone przedsięwzięcia będą prowadzone w oparciu o współdziałanie podmiotów działających na terenie gminy i regionu: instytucji publicznych rządowych i samorządowych, grup nieformalnych oraz liderów i organizacji pozarządowych.

Założenia programu:

1. Otwartość instytucji publicznych na potrzeby środowiska lokalnego.
2. Wykorzystanie zasobów instytucjonalnych i społecznych.
3. Angażowanie i aktywizowanie lokalnej społeczności.
4. Kierowanie działań w pierwszej kolejności do osób i grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenia.

Realizacja Programu oparta jest na partnerstwie i współpracy w zakresie organizowania na terenie Gminy Narew przedsięwzięć wykorzystujących aktywne formy pomocy.

Koordynatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Narwi, jednak założenia Programu Aktywności Lokalnej w Gminie Narew powinny realizować wszystkie podmioty, które w ramach swoich kompetencji posiadają możliwości wspierania inicjatyw społecznych, tworzenia poczucia przynależności do danego miejsca i lokalnej grupy oraz mobilizowania i wspierania rozwoju jednostki, grupy i społeczności lokalnej.

Potencjalni Partnerzy ustalenii w zależności od rodzaju wdrażanego PAL:

1. Wójt Gminy,
2. Rada Gminy,
3. Właściwe referaty i stanowiska Urzędu Gminy Narew,
4. Narwiański Ośrodek Kultury,
5. Gminna Biblioteka Publiczna w Narwi,
6. Policja,
8. Zakład Opieki Zdrowotnej,
9. Zespół Szkolno-Przedszkolny,
10. Organizacje pozarządowe, związki, stowarzyszenia, fundacje, itp.
11. Parafie,
12. Społeczność lokalna,
13. Przedsiębiorcy lokalni, zakłady pracy,
15. Inne instytucje działające w środowisku.

Celem nadrzędnym programu jest realizowanie polityki integracji społecznej, poprzez aktywizowanie lokalnej społeczności, ze szczególnym uwzględnieniem środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym i przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego oraz rozwój lokalny.

Cele szczegółowe:

1. Stworzenie warunków dla powstania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnej.
2. Wsparcie postaw obywatelskich, poprzez zwiększenie kompetencji społecznych.
3. Promocja działań prospołecznych, edukacja oraz dostęp do informacji o uprawnieniach.
4. Poprawa jakości życia, poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych.
5. Aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia, w szczególności w oparciu o instrumenty społeczne, zawodowe, edukacyjne i zdrowotne aktywnej integracji.
6. Poprawa funkcjonowania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Przewidywane rezultaty:

1. Integracja społeczności lokalnej i grup społecznych oraz zwiększenie ich aktywności.
2. Poprawa funkcjonowania osób wykluczonych społecznie i zagrożonych wykluczeniem oraz zmniejszenie obszaru wykluczenia społecznego.
3. Skuteczniejsze i efektywniejsze wykorzystanie istniejących zasobów do realizacji polityki integracji społecznej.
4. Podwyższenie jakości realizowanych działań środowiskowych oraz inicjowanie nowych form i metod pracy.
5. Wzrost poczucia przynależności do danej społeczności i odpowiedzialności mieszkańców za procesy w niej zachodzące.
6. Usprawnienie przepływu i dostępu do informacji podnoszących kompetencje społeczne.

KIERUNKI DZIAŁAŃ I METODY REALIZACJI PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

Zakłada się, że w ramach programu będą realizowane projekty inicjowane i współorganizowane przez lokalne społeczności, w oparciu o zasady:

- 1) otwartości instytucji publicznych na potrzeby środowiska lokalnego,
- 2) wykorzystania zasobów instytucjonalnych i społecznych,
- 3) angażowania i aktywizowania lokalnej społeczności, w tym lokalnych organizacji w zakresie podejmowania działań środowiskowych,
- 4) kierowania działań w pierwszej kolejności do osób i grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz do ich otoczenia,
- 5) stałego monitorowania potrzeb środowiska społecznego.

W celu realizacji działań na rzecz aktywizacji społecznej i rozwiązywania problemów społeczności lokalnej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Narwi będzie prowadził współpracę i koordynował działania instytucji i organizacji dla zaspokajania potrzeb członków społeczności lokalnej. Koncentracja działań w jednej instytucji, przy zaangażowaniu we współpracę innych służb i instytucji, pozwala na usprawnienie przepływu informacji, kompleksowe ujmowanie indywidualnych problemów i dostosowanie oferty pomocowej do faktycznych potrzeb klienta. Bardzo istotne jest pozyskiwanie kolejnych partnerów oraz rozwijanie współpracy z podmiotami, które już zaangażowane są w różnorodne działania na rzecz osób i rodzin wymagających wsparcia. W tym celu na bieżąco będą doskonalone i rozszerzane procedury współpracy służb i instytucji zajmujących się rozwiązywaniem problemów osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W ramach programu realizowane będą instrumenty aktywnej integracji skierowane do społeczności lokalnej, w szczególności w zakresie:

- 1) aktywizacji społecznej, ukierunkowanej na nabycie, przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej, w tym środowiskowa praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych oraz wspieranie rodzin w pełnieniu ich podstawowych funkcji, głównie w zakresie opieki i wychowywania dzieci;
- 2) zawodowej, której celem jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy, pomoc w utrzymaniu zatrudnienia;
- 3) edukacyjnej, zmierzającej do wzrostu poziomu wykształcenia, dostosowania wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy;
- 4) zdrowotnej, o charakterze uzupełniającym, w zakresie eliminowania lub łagodzenia barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy.

Podstawowe metody pracy wykorzystywane przy realizacji programu:

- 1) badanie potrzeb i problemów mieszkańców,
- 2) promowanie, wspieranie i realizowanie projektów aktywizujących i integrujących społeczność lokalną,
- 3) współdziałanie instytucji samorządowych z instytucjami pozarządowymi i lokalną społecznością,
- 4) wspieranie lokalnych inicjatyw i lokalnych liderów,
- 5) umożliwienie dostępu do informacji i konsultacji,
- 6) organizowanie i wspieranie rozwoju edukacji społecznej i obywatelskiej, wolontariatu, grup samopomocowych, edukacyjnych i innych,
- 7) tworzenie partnerstw i promowanie pracy w partnerstwie,
- 8) poszukiwanie alternatywnych środków na finansowanie lokalnych inicjatyw z innych źródeł niż dochody gminy,
- 9) inne działania wynikające z aktualnych potrzeb, zgodne z celami programu

Realizację programu przewiduje się na lata 2017-2022. Program ma charakter otwarty i w każdym roku przeprowadzana będzie analiza potrzeb i problemów występujących w środowisku lokalnym. W zależności od potrzeb będą uruchomiane programy ukierunkowane na wskazane obszary.

W ramach prowadzonej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej działalności na bieżąco gromadzone są dane dotyczące sytuacji społeczno-zawodowej mieszkańców korzystających ze wsparcia Ośrodka oraz identyfikowane są potrzeby w tym obszarze.

W oparciu o analizę potrzeb oraz zasobów instytucjonalnych i kadrowych, możliwe będzie zaplanowanie instrumentów aktywnej integracji, w szczególności społecznej, zawodowej, edukacyjnej i zdrowotnej. Do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów aktywizowane będą środowiska lokalne oraz zaangażowani mieszkańcy. Założeniem jest, by mieszkańcy sygnalizowali występowanie określonych problemów i wspólnie z pracownikiem socjalnym poszukiwali rozwiązań, w oparciu o współpracę z zainteresowanymi podmiotami. Działania odbywać się powinny przy zapewnieniu niezbędnego wsparcia instytucjonalnego i poradnictwa specjalistycznego.

7. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2021.

Dokument opublikowany został w BIP pod adresem:

<http://bip.ug.narew.wrotapodlasia.pl/c8b9f3a6002c834/>

Postępowanie w przypadku wystąpienia przemocy reguluje ustawa z dnia 29 lipca 2015 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz.1390). Zgodnie z jej zapisami opracowano Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2021, który został przyjęty uchwałą nr XXVIII/140/17 Rady Gminy Narew z dnia 8 sierpnia 2017 r.

Zespół Interdyscyplinarny w gminie Narew został utworzony na podstawie uchwały Nr V/20/11 Rady Gminy Narew z dnia 24 lutego 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania oraz zarządzenia Nr 40/11 Wójta Gminy Narew z dnia 10 maja 2011 r. w sprawie powołania i składu zespołu interdyscyplinarnego. Zarządzenie wójta było zmieniane czterokrotnie. Wszystkie zmiany dokonywane były ze względu na zmiany osobowe składu zespołu.

Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających w zakresie przeciwdziałania *przemocy w rodzinie*. Zespół diagnozuje problem *przemocy*, podejmuje działania w środowisku zagrożonym *przemocą w rodzinie* mające na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjuje interwencje w środowisku dotkniętym *przemocą w rodzinie*, rozpowszechnia informacje o instytucjach, osobach i możliwościach otrzymania pomocy w środowisku lokalnym oraz podejmuje działania w stosunku do osób stosujących *przemoc w rodzinie*.

W 2019 roku odbyło się 6 posiedzeń zespołu. Procedurą Niebieska Karta objęte były 64 osoby z 21 rodzin, w tym 19 kobiet, 26 mężczyzn oraz 19 dzieci.

Wobec sprawców przemocy stosowana jest procedura „Niebieska Karta”. W 2019 roku procedurę prowadzono w 21 rodzinach, z czego 16 wszczętych oraz 5 kontynuowano z roku 2018. Wszyscy sprawcy przemocy są wzywani na posiedzenie zespołu oraz odwiedzani w miejscu zamieszkania przez poszczególnych członków zespołu. Zespół założył 10 Niebieskich Kart część D dotyczących sprawców przemocy. Wszyscy sprawcy zostali poinformowani na temat programów korekcyjno-edukacyjnych oraz podmiotów, które je realizują. Dwie osoby skorzystały z udziału w programie. Tylko jedna osoba zgłosiła się po pomoc do terapeuty w Punkcie Konsultacyjnym.

W ramach procedury „Niebieska Karta” udzielana jest pomoc osobom doznającym przemocy. Zapewnienie pomocy terapeutycznej, prawnej, socjalnej i finansowej dla osób doznających

przemocy i świadków przemocy ze szczególnym uwzględnieniem dzieci odbywa się w ramach działań ośrodka pomocy społecznej, zespołu interdyscyplinarnego, komisji alkoholowej oraz punktu konsultacyjnego.

Na terenie gminy propagowana jest działalność dotycząca przeciwdziałania i powstrzymywania przemocy.

Nawiązano współpracę z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Białymstoku, który prowadzi Ośrodek Interwencji Kryzysowej zapewniający schronienie osobom doznającym przemocy w rodzinie. Ośrodek udziela również pomocy psychologicznej – terapeutycznej i prawnej.

Ośrodek pomocy rozpowszechnia materiały edukacyjne (broszury, ulotki, plakaty itp.) dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie poprzez instytucje gminne. Informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie udzielają członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz pracownicy socjalni. Na tablicy ogłoszeń i na stronach internetowych Urzędu Gminy Narew i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej umieszczono informacje na temat systemu pomocy i wsparcia dla osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej oraz informacji o działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.

Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki w zakresie agresji i przemocy odbywa się w szczególności poprzez organizowanie zajęć edukacyjno – profilaktycznych w ramach szkolnych programów wychowawczych i profilaktycznych. W ramach godzin wychowawczych pedagog przeprowadziła następujące zajęcia dotyczące zakresu profilaktyki i wychowania: „Przyjaciół jest dobry na wszystko”, „Znaczenie przyjaźni i koleżeństwa”, „Umiemy rozwiązywać problemy - praca metodą metaplanu”, „Potrafimy rozwiązywać problemy- praca metodą metaplanu”, „Wszyscy tworzymy zespół klasowy - zajęcia integracyjne” oraz „Właściwe relacje rówieśnicze drogą do polepszenia sytuacji w zespole klasowym”. Gmina wspiera różne formy spędzania czasu wolnego promujące zachowania nieagresywne.

W partnerstwie z organizacjami pozarządowymi kontynuowana jest oferta kolonii i obozów harcerskich dla dzieci z ubogich rodzin.

W 2019 roku przeprowadzono w Zespole Szkolno – Przedszkolnym sześć programów edukacyjnych i profilaktycznych dla młodzieży. Tematyka programów to konflikt, poczucie własnej wartości, stres, przemoc, kształtowanie postaw - wychowanie do wartości, problem cyberprzemocy i fonoholizmu czyli uzależnienia od telefonów komórkowych. Tytuły programów to: „Słowa, które krzywdzą i ranią innych. Prawidłowa komunikacja u dzieci”, „Hej, dokąd nas zaprowadzi?”, „Rozumiem, słucham. Argumentuję, a nie atakuję - stop mowie nienawiści”, „Wolność słowa, a mowa nienawiści - gdzie zaciera się granica?” oraz „Rozumiem, słucham, argumentuję, a nie atakuję - stop mowie nienawiści”. W warsztatach wzięło udział 153 uczniów i 8 nauczycieli.

Zakupiono również oraz przekazano do szkoły materiały profilaktyczne w postaci książki „Siła i odporność psychiczna. Jak je wzmacniać” oraz płyty DVD „Samocena, poczucie własnej wartości”.

Na terenie gminy kontynuowano działania w ramach kampanii „Reaguj na przemoc!”, w ramach której przekazywano informacje gdzie szukać wsparcia i jakie prawa przysługują osobom doznającym przemocy. Zachęcano do przerywania milczenia i korzystania z różnych dostępnych form pomocy. Sprawców natomiast informowano o konsekwencjach prawnych jakie im grożą za stosowanie przemocy, proponowano działania korekcyjno – edukacyjne oraz motywowano do zmiany zachowań.

Gmina wspiera różne formy spędzania czasu wolnego promujące zachowania nieagresywne. W partnerstwie z organizacjami pozarządowymi kontynuowana jest oferta kolonii i obozów harcerskich dla dzieci z ubogich rodzin. Z letniego wypoczynku w 2019 roku skorzystało 32-je dzieci. 15-cioro dzieci przebywało na koloniach terapeutycznych w Białym Dunajcu, 15-cioro na obozie harcerskim z elementami profilaktyki w Rydzewie oraz 2-je na koloniach w Sejnach.

Czas wolny dzieci i młodzież oraz ich rodziny mogą spędzić na zajęciach pozaszkolnych, które są prowadzone w szkole, bibliotece i jej filiach oraz w ośrodku kultury. W działania te wpisuje się organizacja pozarządowa - Stowarzyszenie Trześcianka. W placówkach tych odbywają się zajęcia zarówno dla dzieci, jak i rodziców. Czas wolny dzieci i młodzież ma możliwość spędzać na zajęciach artystycznych, rekreacyjnych, sportowych oraz warsztatowych. Prowadzone są zajęcia taneczne, teatralne i wokalne. W szkole działają koła zainteresowań - modelarskie, sportowe i przedmiotowe. Przy ośrodku kultury liczne zespoły muzyczne i klub sportowy piłki nożnej. Powyższe jednostki podczas organizowanych dni profilaktyki udostępniały stoiska na materiały profilaktyczne dotyczące uzależnień i przemocy.

8. Program wspierania rodziny w gminie Narew na lata 2017 – 2019.

Dokument opublikowany został w BIP pod adresem:

bip.ug.narew.wrotapodlasia.pl/resource/file/download-file/id.5286

Pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczej oraz organizację pieczy zastępczej określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2018, poz. 998 z późn. zm.).

Zgodnie z jej zapisami opracowano Program wspierania rodziny w Gminie Narew na lata 2017-2019, który został przyjęty uchwałą Nr XXVIII/139/17 Rady Gminy Narew z dnia 8 sierpnia 2017 r.

Zawarte w programie propozycje pomocowe wspierają rodzinę w prawidłowym wypełnianiu funkcji. Założeniem Programu jest wspieranie rodziny naturalnej już na etapie gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji kiedy dziecko musi opuścić rodzinę.

Program uwzględnia lokalne uwarunkowania i nakreśla kierunki działań w perspektywie trzyletniej. Nadrzędnym ich celem jest wspieranie rodziny w jej opiekuńczo wychowawczej roli względem dzieci.

Celem głównym niniejszego programu jest stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej jak też wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo- wychowawczych oraz zapewnienie rodzinom i ich dzieciom na terenie gminy Narew wielowymiarowego i zintegrowanego systemu wsparcia, szczególnie w sytuacjach kryzysu i w obliczu trudności życiowych.

Do celów szczegółowych zaliczono:

1. Tworzenie spójnego systemu wspierania dziecka i rodziny

- koordynowanie działań różnych instytucji i organizacji działających na rzecz dziecka i rodziny,
- rozwijanie współpracy z instytucjami działającymi w sferze pomocy dziecku i rodzinie,
- wdrożenie systemu działań profilaktyczno-interwencyjnych obejmujących całą rodzinę, - realizacja działań ujętych w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, - doskonalenie kadry działającej na rzecz rodziny.

2. Pomoc w zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży

- organizowanie wypoczynku letniego, - organizowanie czasu wolnego,
- organizowanie różnorodnych zajęć i imprez okolicznościowych dla dzieci i rodzin.

3. Stworzenie efektywnego systemu wsparcia rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych

- pomoc finansowa,
- pomoc rzeczowa,
- objęcie dożywianiem dzieci tego wymagających.

4. Wspieranie rodziców w ich funkcjach opiekuńczo wychowawczych

- współpraca z asystentem rodziny,
- zapewnienie łatwego dostępu do specjalistów
- podejmowanie działań na rzecz przywracania więzi rodzinnych,

- umożliwienia skorzystania z różnych form terapii,
- prowadzenie wszechstronnej pracy socjalnej z rodziną.

5. Prowadzenie działalności profilaktycznej na rzecz rodziny

- udział w kampaniach, konferencyjnych, seminariach promujących wartość rodziny,
- udział w programach profilaktycznych i edukacyjnych sprzyjających umocnieniu rodziny.

Znaczącą rolę w pracy z rodziną odgrywa Urząd Gminy i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W celu wzmocnienia rodzin, podnoszenia poziomu ich funkcjonowania, jak też udzielania pomocy rodzinom będącym w kryzysie przyznawanych jest szereg świadczeń. Należą do nich wszystkie świadczenia pomocy społecznej tj. zasiłki stałe, okresowe i celowe oraz świadczenia wypłacane przez urząd tj. zasiłki rodzinne, świadczenia wychowawcze i opiekuńcze, świadczenia pielęgnacyjne oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Ważną rolę odgrywa też pomoc rodzinom z dziećmi niepełnosprawnymi, a mianowicie zwrot kosztów dowozu dzieci do szkół. Ponadto ośrodek wypłaca stypendia socjalne, a urząd stypendia dla najzdolniejszych uczniów. Realizowany jest również rządowy program Wyprawka Szkolna. Inną formą wsparcia jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w przedszkolu i szkołach gorącego posiłku. Większość rodzin wielodzietnych z terenu gminy skorzystała już ze wsparcia w formie uprawnień przysługujących rodzinom posiadającym Kartę Dużej Rodziny. Z roku na rok wzrasta też liczba osób i rodzin objętych przez Caritas Parafii Katolickiej w Narwi na wniosek ośrodka pomocy pomocą żywnościową w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa. W roku 2019 realizowany był podprogram na ten rok.

Oprócz pomocy wymienionej wyżej rodziny mają możliwość skorzystać z pomocy psychologicznej i prawnej. Pomoc psychologiczną świadczy pedagog szkolny oraz pracownik punktu konsultacyjnego.

Program Wspierania Rodziny w Gminie Narew na lata 2016-2019 nie stanowi zbioru zamkniętego. Wraz z rozpoznawanymi potrzebami możliwe jest projektowanie nowych przedsięwzięć, będących odpowiedzią na aktualne wyzwania.

Koordynatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Narwi. Monitoring będzie polegał na zbieraniu i analizowaniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach przedmiotowego programu, we współpracy z podmiotami zaangażowanymi w jego realizację.

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Narwi co roku do 31 marca przedkłada Radzie Gminy sprawozdanie merytoryczne i finansowe z realizacji programu.

9. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2016 – 2018

Dokument opublikowany został w BIP pod adresem:

<http://bip.ug.narew.wrotapodlasia.pl/c8b9f3a6002c834/>

Uchwałą Nr VI/33/19 z dnia 29 marca 2019 r. został przyjęty wieloletni program współpracy gminy Narew z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Program został opracowany w następujący sposób:

- 1) projekt Programu został przygotowany przez urząd gminy;
- 2) konsultacje projektu Programu przeprowadzono zgodnie z Uchwałą Nr XXXVI/213/10 Rady Gminy Narew z dnia 1 października 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad sposobu konsultowania z radami działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji;
- 3) konsultacje przeprowadzono w formie przyjmowania uwag i wniosków do projektu Programu w dniach 8 – 22 marca 2019 r.;
- 4) w konsultacjach nie wzięły udziału organizacje, nie zgłoszono uwag do projektu Programu.

W 2019 roku, zgodnie z planowanymi wydatkami dotacją w wysokości 50.000 zł dofinansowano zadanie publiczne pod tytułem: upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w roku 2019 na terenie Gminy Narew realizowane przez Narwiański Klub Sportowy „Iskra” podpisując z nim w dniu 28 maja 2019 r. stosowną umowę. Rozliczenie dotacji przedstawiono w przewidzianym umową terminie 31 stycznia 2020 r.

Mimo ogłoszonego konkursu na realizację zadania publicznego pod tytułem: Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym” i przeznaczeniu na jego realizację kwoty 2 000 zł, nie wpłynęły żadne oferty.

10. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Narew na 2019 rok.

Dokument opublikowany został w BIP pod adresem:

<http://bip.ug.narew.wrotapodlasia.pl/6cf963dc4ae/7d52251131c/uchwaly-z-2019-roku.html>

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019 został przyjęty uchwałą Nr IV/21/19 z 31 stycznia 2019 r.

Na terenie gminy działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych składająca się z 5 osób. W jej skład wchodzi przedstawiciel służby zdrowia, policji, oświaty, pomocy społecznej oraz pracownik Urzędu Gminy.

Nadrzędnym celem Programu było zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, zmniejszenie tych, które aktualnie występują oraz wspomaganie procesów ułatwiających mieszkańcom naszej gminy radzenie sobie z trudnościami zagrażającymi ich prawidłowemu rozwojowi jak i funkcjonowaniu ich rodzin poprzez wsparcie psychologiczne, organizacja programów profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci, młodzieży, organizacja wypoczynku letniego, kierowanie wniosków o leczenie odwykowe do sądu, opiniowanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, wspomaganie działalności instytucji realizujących gminny program profilaktyki, prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej.

Od 2011 roku Komisja finansuje działalność Punktu Konsultacyjnego w Narwi. Punkt mieści się w pomieszczeniu Narwiańskiego Ośrodka Kultury i jest czynny raz w tygodniu we środy od godz. 16⁰⁰ do godz. 17³⁰. W ramach punktu prowadzone są w szczególności: poradnictwo oraz konsultacje dla osób uzależnionych od alkoholu i substancji psychoaktywnych oraz dla osób współuzależnionych, w tym DDA, poradnictwo w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prowadzenie grup wsparcia, wspieranie osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu oraz osób zgłaszających problemy alkoholowe, motywowanie do podjęcia terapii, kierowanie do leczenia specjalistycznego, motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie do zmiany szkodliwego wzoru picia, prowadzenie zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, w przypadku zgłoszenia zapotrzebowania przez szkoły, prowadzenie warsztatów, prelekcji, szkoleń dotyczących problematyki uzależnień i propagowania zdrowego stylu życia.

Alkohol ingeruje i wywiera wpływ na niemal wszystkie aspekty życia społecznego. Uzależnienia burzą życie rodzinne i prowadzą do licznych tragedii. Aby osiągnąć zamierzone cele instytucje funkcjonujące na terenie gminy współpracują ze sobą w tworzeniu zintegrowanego planu działania, służącego minimalizacji szkodliwych konsekwencji picia alkoholu dla pojedynczych osób, rodzin i całego środowiska. Strategią profilaktyczną jest wzmocnienie postaw abstynenckich wśród młodzieży. Staramy się pomagać również osobom uzależnionym i współuzależnionym.

W 2019 r. w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na przeciwdziałanie alkoholizmowi wydatkowano 72 017,10 zł.

11. Gminny Program przeciwdziałania Narkomani w Gminie Narew na lata 2018 – 2022.

Dokument opublikowany został w BIP pod adresem:

<http://bip.ug.narew.wrotapodlasia.pl/c8b9f3a6002c834/>

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2018 – 2022 został przyjęty uchwałą nr XXXIV/170/18 Rady Gminy Narew z dnia 26 lutego 2018 roku.

Cele programu wynikają z Narodowego Programu Zdrowia oraz Ustawy o Przeciwdziałaniu Narkomanii i są dostosowane do potrzeb lokalnych.

Celem głównym programu przeciwdziałania narkomanii jest profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i innymi zachowaniami ryzykownymi. Uzależnienie ingeruje i wywiera wpływ na niemal wszystkie aspekty życia społecznego. Uzależnienia burzą życie rodzinne i prowadzą do licznych tragedii. Aby osiągnąć zamierzone cele instytucje funkcjonujące na terenie gminy współpracują ze sobą w tworzeniu zintegrowanego planu działania, służącego minimalizacji szkodliwych konsekwencji picia alkoholu dla pojedynczych osób, rodzin i całego środowiska. Dlatego też w ramach programu finansowanych jest szereg wspólnych działań.

Temat narkotykowy nie jest obcy mieszkańcom Gminy Narew. Jednak z uzyskanych danych wynika, że jest to problem ukryty. Komenda Powiatowa Policji nie odnotowała na terenie gminy przestępstw popełnionych pod wpływem narkotyków. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej nie odnotował hospitalizacji osób z terenu gminy Narew z powodu zatrucia narkotykami bądź dopalaczami. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Narwi nie udzielił wsparcia żadnej rodzinie z powodu nadużywania narkotyków. Ani do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Punktu Konsultacyjnego, ani do Zespołu Interdyscyplinarnego w Narwi nie wpłynęły żadne informacje, aby problem alkoholowy, czy przemocy w rodzinie łączył się z problemem narkotykowym. Również w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nie odnotowano zjawiska używania narkotyków.

Zakupiono oraz przekazano do Zespołu Szkolno - Przedszkolnego i Narwiańskiego Ośrodka Kultury w Narwi materiały profilaktyczne w postaci książek profilaktycznych i filmów DVD. Tematyka materiałów dotyczyła uzależnień i przemocy.

W Gminnym Punkcie Konsultacyjnym ds. Uzależnień, w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii przyjmuje psycholog, specjalista terapii uzależnień, z doświadczeniem z uzależnieniami od substancji psychoaktywnych. Konsultacji można zasięgnąć w każdą środę od godz. 16.00 do 17.30.

Na realizację gminnego programu w 2019 r. wydatkowano kwotę 7 998,63 zł. W Zespole Szkolno - Przedszkolnym przeprowadzono sześć warsztatów profilaktycznych, w których uczestniczyli zarówno uczniowie jak i nauczyciele. Sfinansowano działania w ramach „Dnia Profilaktyki Uzależnień” przeprowadzone przez Narwiański Ośrodek Kultury, Gminną Bibliotekę Publiczną oraz Stowarzyszenie Trześcianka. Zakupiono dwa zestawy książek profilaktycznych, które przekazano do Narwiańskiego Ośrodka Kultury w Narwi.

12. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Narew w 2019 roku.

Dokument opublikowany został w BIP pod adresem:

<http://bip.ug.narew.wrotapodlasia.pl/c8b9f3a6002c834/>

Program został przyjęty uchwałą nr VI/34/19 Rady Gminy Narew z dnia 29 marca 2019 r.

CEL:

- 1) zapewnienie opieki nad zwierzętami bezdomnymi;
- 2) zapobieganie bezdomności zwierząt;
- 3) zmniejszenie populacji bezdomnych zwierząt;
- 4) edukację mieszkańców Gminy w zakresie humanitarnego traktowania zwierząt;
- 5) edukację mieszkańców gminy w zakresie zapobiegania bezdomności zwierząt, sprawowania właściwej opieki i ochrony zwierząt;
- 6) wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich;
- 7) zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

Odławianie bezdomnych zwierząt prowadzone było przez Schronisko dla zwierząt prowadzone przez Stowarzyszenia na rzecz Niesienia Pomocy dla Bezdomnych Zwierząt „TEMPL”, Długa Szlachecka, ul. Ks. J. Popiełuszki 4, gm. Halinów.

Ograniczenie populacji bezdomnych zwierząt realizowane było poprzez:

- 1) sterylizację albo kastrację zwierząt, usypianie ślepych miotów zwierząt prowadzoną:
 - a) w Schronisku na zasadach ustalonych z podmiotem prowadzącym Schronisko,
 - b) na terenie Gminy;
- 2) prowadzenie akcji zachęcającej właścicieli psów i kotów do wykonywania zabiegów sterylizacji i kastracji przy 50% odpłatności kosztów zabiegów ponoszonych przez właścicieli psów i kotów;
- 3) czipowanie psów na koszt gminy wykonywanym jednocześnie z odpłatnym szczepieniem przeciwko wściekliznie.

Zabiegi sterylizacji, kastracji i usypiania ślepych miotów zwierząt na terenie Gminy odbywało się w lecznicy weterynaryjnej „ANIMALS” Piotr Burzyński, ul. Jagiellońska 16, 17-100 Bielsk Podlaski,

Na realizację Programu w 2019 roku przeznaczono kwotę 35 000 zł, w tym na:

- 1) wyłapywanie bezpańskich zwierząt z terenu gminy umieszczanie ich w schronisku i zapewnienie im opieki – 27 600 zł;
- 2) całodobowa opieka weterynaryjna w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt, usypianie ślepych miotów, wykonywanie niezbędnych zabiegów weterynaryjnych bezdomnym zwierzętom gospodarskim umieszczonym w gospodarstwie rolnym – 4 400 zł;
- 3) zabieg sterylizacyjny sterylizacja zwierząt mających właścicieli – 3 000 zł.

W 2019 roku na realizację programu wydatkowano 28 375 zł.

Na sterylizację zwierząt w 2019 roku wydatkowano 355 zł.

Na wyłapanie 15 bezpańskich zwierząt z terenu gminy, umieszczenie ich w schronisku i zapewnienie im opieki w 2019 r. wydatkowano 27 600 zł. Prawie połowę z nich odłowiono pod koniec grudnia 2019 r. Wszystkie psy zostały odrobaczone i zaszczepione, spośród nich 6 znalazło nowych opiekunów.

13. Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy na lata 2018 –2022.

Dokument opublikowany został w BIP pod adresem:

<http://bip.ug.narew.wrotapodlasia.pl/c8b9f3a6002c834/>

Program został przyjęty uchwałą nr XXXVIII/191/18 Rady Gminy Narew z dnia 27 czerwca 2018r.

W świetle obowiązujących przepisów gmina ma obowiązek zapewnienia lokalu osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Zasób mieszkaniowy naszej gminy jest bardzo ubogi. Tworzą go 2 lokale w tym: 1 lokal mieszkalny o pow. 60,40m², i 1 lokal socjalny o pow.51,67m². Oba lokale były przedmiotem najmu.

Zgodnie z programem nie planowane są remonty, modernizacje i inwestycje w mieszkaniowym zasobie gminy. Dopuszczalna jest jedynie możliwość sprzedaży lokalu mieszkalnego w okresie objętym programem w przypadku zainteresowania ich zakupem i wyrażeniem zgody przez Radę Gminy.

W roku 2019 nie było sprzedaży ani najmu lokali. Nie było także remontów ani pozyskania lokali do zasobu.

Plan wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości w roku 2019:

Gminny zasób nieruchomości tworzą nieruchomości położone na terenie całej gminy, w 40 obrębach geodezyjnych. Do zasobu zastały pozyskane nieruchomości w drodze komunalizacji, darowizny od osób fizycznych, zamiany w drodze umowy notarialnej lub w wyniku scalenia gruntów. Stan gruntów w zasobie na 01.01.2019 r. wynosił 443,3644ha w tym :

- tereny budowlane
- 17,6764 ha, co stanowi 3,99% zasobu,

- drogi - 186,0214 ha, co stanowi 41,95% zasobu,
- kopalnie - 14,9391 ha, co stanowi 3,37% zasobu,
- nieużytki - 15,5858 ha, co stanowi 3,52% zasobu,
- lasy - 47,5616 ha, co stanowi 10,73% zasobu,
- zadrzewione i zakrzaczone - 12,3709 ha, co stanowi 2,79% zasobu,
- tereny rolne - 149,2092 ha, co stanowi 33,65% zasobu.

W roku 2019 zostały sprzedane osiem nieruchomości niezabudowanych w obrębie wsi: Waniewo, Trześcianka, Ogrodniki, Soce i Odrynki o pow. ogólnej 2,5985 ha.

W roku 2019 przekształcono prawo użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów - 8 nieruchomości o pow. ogólnej 1,4695 ha.

W zasobie gminnych nieruchomości wyróżniamy następujące rodzaje nieruchomości:

- oddane w użytkowanie wieczyste - 21 działek o pow. ogólnej 3,8144 ha,
- oddane w trwałą zarząd - 2 działki o pow. ogólnej 1,9953 ha,
- przekazane Gminnej Bibliotece Publicznej - udział w 2 działkach o pow. ogólnej 0,3942 ha,
- grunty pozostałe - 437,1605ha.

Grunty pozostałe są dalej częściowo rozdysponowane poprzez dzierżawę:

- na cele rolne - w roku 2018 do dzierżawy były przekazane 30 działek na terenie wsi: Cisy, Gradoczno, Gorodczyno, Kotłówka, Koźliki, Łopuchówka, Narew, Odrynki, Trześcianka, Tyniewiczze i Waniewo,
- na cele nierolne wydzierżawiono 4 działki w częściach Telefoniom Cyfrowym i Instytutowi Melioracji i Gospodarki Wodnej w obrębie miejscowości Narew.

W 2019 roku nie nabyto do zasobu nieruchomości poprzez komunalizację.

Stan zasobu na 31 grudnia 2019 r. przedstawiał się następująco:

Pow. ogólna zasobu na 31 grudnia 2019 r. wynosił 443,3644 ha w tym:

- budowlane 17,6704 ha co stanowi 3,99%,
- drogi 186,0214 ha co stanowi 41,96%,
- kopalne 14,9391 ha co stanowi 3,37%,
- nieużytki 15,5858 ha co stanowi 3,51%,
- lasy 47,5616 ha co stanowi 10,73%,
- grunty zadrzewione 12,3709 ha co stanowi 2,79%,
- tereny rolne 149,2092 ha co stanowi 33,65%.

14. Lokalny program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży

Jednym z priorytetów działalności samorządu, dla którego dobro młodego człowieka i chęć stworzenia najlepszych możliwości dla jego rozwoju są najważniejsze, winno być szeroko rozumiane wsparcie uzdolnionych uczniów. Samorząd Gminy Narew widząc potrzebę otoczenia szczególną opieką uzdolnionych uczniów narwiańskiej szkoły, opracował Lokalny program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży. Opracowanie, przyjęcie i realizacja programu pozwala kompleksowo planować działania, aby wspierać edukację młodych mieszkańców Gminy Narew wykazujących uzdolnienia naukowe.

Cele programu:

1. Finansowe wspieranie rozwoju uzdolnień, poprzez udzielanie stypendium uczniom, którzy dzięki swojej pracy i zaangażowaniu uzyskują wysokie wyniki w nauce.
2. Motywowanie uczniów do podejmowania działań mających na celu odkrycie własnych uzdolnień oraz do ciągłej pracy nad rozwijaniem talentów i pogłębianiem wiedzy.
3. Promowanie uczniów uzdolnionych.
4. Dążenie do wzrostu aspiracji edukacyjnych i aktywności dzieci i młodzieży - jako wzorca dla społeczności uczniowskiej narwiańskiej szkoły.
5. Motywowanie rodziców do wspierania edukacji uzdolnionych dzieci.
6. Promocja Gminy Narew jako środowiska przyjaznego uczniom uzdolnionym.

Do Wójta Gminy Narew wpłynęło 21 wniosków o przyznanie stypendium Wójta Gminy Narew za wyniki i osiągnięcia w nauce na rok szkolny 2018/2019. Komisja Stypendialna na posiedzeniach w dniu 9 lipca 2018 r. oraz w dniu 13 grudnia 2018 r. pozytywnie zaopiniowała wszystkie wnioski. Stypendia przyznano 12 uczniom Szkoły Podstawowej, w tym: klasy IVa – 3, klasy IVb – 5, klasy V – 1, klasy VI – 3 oraz 9 uczniom Gimnazjum, w tym klasy II – 7, klasy III – 2.

O przyznanie stypendium Wójta Gminy Narew na rok szkolny 2019/2020 wpłynęło 25 wniosków. Komisja Stypendialna na posiedzeniu w dniu 18 lipca 2019 r. pozytywnie zaopiniowała wszystkie wnioski. Stypendia przyznano 16 uczniom Szkoły Podstawowej, w tym: klasy IVa – 1, klasy IVb – 2, klasy Va – 2, klasy Vb – 5, klasy VI – 1, klasy VII – 3, klasy VIIIa – 1, klasy VIIIb – 1 oraz 9 uczniom III klasy Gimnazjum.

Wysokość środków przeznaczonych na wypłatę stypendiów Wójta Gminy Narew w 2019 roku wyniosła 22 200 zł.

REALIZACJA UCHWAŁ RADY GMINY NAREW

W okresie sprawozdawczym realizowane były zarówno ubiegłoroczne uchwały, jak i uchwały podjęte w latach poprzednich.

W 2019 roku Rada Gminy Narew VIII kadencji podjęła 68 uchwał. Przepisy prawa miejscowego zawarte były w 31 uchwałach i podlegały opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Na podstawie ustawy o samorządzie gminnym i ustawy o finansach publicznych w ciągu roku budżetowego Rada Gminy dokonała 11 zmian w budżecie następującymi uchwałami:

- 1) Nr IV/25/19 z dnia 31 stycznia 2019 r.
- 2) Nr V/32.19 z dnia 21 lutego 2019 r.
- 3) Nr VI/35/19 z dnia 29 marca 2019 r.
- 4) Nr VI/38/19 z dnia 23 kwietnia 2019 r.
- 5) Nr VIII/47/19 z dnia 28 maja 2019 r.
- 6) Nr IX/56/19 z dnia 27 czerwca 2019 r.
- 7) Nr X/65/19 z dnia 2 sierpnia 2019 r.
- 8) Nr XI/70/19 z dnia 26 września 2019 r.
- 9) Nr XII/76/19 z dnia 30 października 2019 r.
- 10) Nr XIII/80/19 z dnia 26 listopada 2019 r.
- 11) Nr XIV/84/19 dnia 30 grudnia 2019 r.

Na podstawie zarządzeń Wójta Gminy Narew odpowiedzialna za realizację uchwał jest Skarbnik Gminy.

Rada Gminy w uchwale zasadniczej w określonych przypadkach upoważniła Wójta do dokonywania zmian w budżecie w trakcie roku budżetowego. Korzystając z tego upoważnienia Wójt wydał 16 zarządzeń dotyczących zmian w budżecie.

Po dokonanych zmianach budżet gminy na koniec roku budżetowego stanowił kwotę 18 768 125,59 zł po stronie dochodów i 20 364 268,59 zł po stronie wydatków.

W kwietniu 2019 roku Wójt przedstawił Radzie Gminy sprawozdanie finansowe oraz z wykonania budżetu za 2018 rok. Rada Gminy, po zasięgnięciu opinii RIO w Białymstoku, uchwałą Nr IX/51/19 z dnia 27 czerwca 2019 roku udzieliła Wójtowi absolutorium za 2018 rok. Uchwała ta jest aktem formalnym, nie zawierającym żadnych zadań, a jedynie kwitującym działalność finansową w 2018 roku.

Ponadto Rada Gminy w 2019 roku podjęła następujące uchwały związane z finansami:

- 1) uchwałą Nr X/50/2019 z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Narew za 2018 rok;
- 2) 6 uchwał w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości stanowiących własność Gminy Narew, na podstawie których sprzedano nieruchomości w Ogrodnikach, Odrynkach, Socach, Rybakach, Łopuchówce, Iwankach,
- 3) 5 uchwał w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Narew na lata 2019 – 2032;

- 4) 3 uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej:
 - a) Komendzie Powiatowej Policji w Hajnówce (uchwała Nr IV/19/19 z dnia 31 stycznia 2019 r.) w wysokości 2 500 zł; porozumienie określające warunki przekazania środków podpisano 13 marca 2019 r.;
 - b) Powiatowi Hajnowskiemu (uchwałą Nr X/59/2019 z dnia 2 sierpnia 2019 r. i uchwałą Nr XII/73/2019 z dnia 30 października 2019 r.) w wysokości 186557,05 zł; umowa określająca zasady przekazania środków finansowych oraz ich rozliczenia została podpisana 15 października 2019 r. i aneksowana w dniu 12 listopada 2019 r., rozliczenie dotacji nastąpiło 20 grudnia 2019 r.;
 - c) OSP w Trześciance (uchwała Nr X/60/19 z dnia 2 sierpnia 2019 r.); zasady przekazania środków finansowych oraz ich rozliczenia określono w umowie Nr 55/19 podpisanej w dniu 18 września 2019 r.

W zakresie realizacji funduszy sołeckich, uchwałą Nr XII/75/19 z dnia 30 października 2019 r. odrzucono wnioski sołectwa Waniewo dotyczące przeznaczenia środków z funduszu dla tego sołectwa w 2020 roku, w wyniku czego opracowany projekt budżetu gminy na 2020 rok nie uwzględnienia środków funduszu sołeckiego Sołectwa Waniewo.

Uchwałą Nr VIII/41/19 z dnia 28 maja 2019 r. zmieniono statuty sołectw gminy w zakresie regulacji dotyczących zebrań wiejskich.

W roku sprawozdawczym, podjęto 5 uchwał w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumień międzygminnych:

- 1) Nr IX/54/19 z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie powierzenia Gminie Czyże przez Gminę Narew realizację zadania publicznego w zakresie lokalnego transportu zbiorowego na terenie Gminy Narew przez Gminę Czyże;
- 2) Nr X/62/19 z dnia 2 sierpnia 2019 r. w sprawie powierzenia przez Gminę Narew prowadzenia zadań z zakresu oświaty polegających na zapewnieniu przez Gminę Czyże transportu i opieki w czasie przewozu uczniów do Szkoły Podstawowej w Czyżach będących mieszkańcami Gminy Narew;
- 3) Nr X/63/19 z dnia 2 sierpnia 2019 r. w sprawie powierzenia przez Gminę Czyże prowadzenia zadań z zakresu lokalnego transportu zbiorowego, uwzględniającego potrzeby przewozowe mieszkańców obu tych gmin na liniach komunikacyjnych przebiegających przez Gminę Narew i Gminę Czyże;
- 4) X/64/19 z dnia 2 sierpnia 2019 r. w sprawie powierzenia przez Gminę Narewka prowadzenia zadań z zakresu lokalnego transportu zbiorowego, uwzględniającego potrzeby przewozowe mieszkańców obu tych gmin na linii komunikacyjnej przebiegającej przez Gminę Narew i Gminę Narewka;
- 5) Nr VII/37/19 z dnia 23 kwietnia 2019 r. z Gminą Hajnówka w sprawie zasad finansowania opieki dzieciom w wieku do lat 3 z terenu Gminy Narew uczęszczających do żłobków i klubów dziecięcych na terenie Gminy Hajnówka (Nr VII/37/19 z dnia 23 kwietnia 2019 r.).

Realizując wymienione uchwały zawarto stosowne porozumienia z gminami Czyże, Narewka i Hajnówka.

Uchwałą Nr V/29/20 z dnia 21 lutego 2019 r. o zmianie uchwały w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych na terenie Gminy Narew, których właścicielem lub zarządzającym jest Gmina Narew oraz warunków i zasad korzystania z tych przystanków zmieniono załącznik do uchwały określając 18 przystanków, których właścicielem lub zarządzającym jest Gmina Narew.

Uchwałą Nr V28/20 z dnia 21 lutego 2019 r. ustalono ekwiwalent pieniężny dla członków Ochotniczej Straży Pożarnej za udział w akcjach ratowniczo – gaśniczych i szkoleniach przeciwpożarowych wysokości:

- 1) 20 zł za godzinę udziału w działaniu ratowniczym;
- 2) 13,00 zł za godzinę udziału w szkoleniu;
- 3) 13,00 zł za godzinę udziału w zawodach sportowo – pożarniczych. organizowanych przez Państwową Straż Pożarną, Związek Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej lub Gminę Narew.

Z tego tytułu w 2019 r. wypłacono strażakom OSP 49691,60 zł
Podjęto uchwałę Nr IX/55/2019 z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie współpracy z Czernińskim Wiejskim Komitetem Wykonawczym Rejonu Brzeskiego (Republika Białoruś).

Porozumienia określającego warunki i zakres współpracy nie zawarto.

Wykonując uchwałę Nr X/58/2019 z dnia 2 sierpnia 2019 r. w sprawie zgody na zawarcie umowy z operatorem publicznego transportu zbiorowego w dniu 30 sierpnia 2019 r. z Podlaską Komunikacją Samochodową NOVA Spółka Akcyjna w Białymstoku zawarto umowę na świadczenie przez ten podmiot usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego w autobusowych przewozach pasażerskich na 4 liniach komunikacyjnych przebiegających przez Gminę Narew. Zdecydowana większość pasażerów na tych liniach to dzieci pobierające naukę w Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Narwi.

W roku sprawozdawczym Rada Gminy Narew podjęła w dniu 28 maja 2019 r. 3 uchwały z zakresu zagospodarowania przestrzennego:

- 1) Nr VIII/44/19 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów z obszaru gminy Narew dla działki nr 1458/122 obręb Narew; wyrokiem z dnia 9 stycznia 2020 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Białymstoku stwierdził nieważność tej uchwały,
- 2) Nr VIII/45/19 w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów z obszaru gminy Narew – terenów zabudowy przemysłowo-usługowej;
- 3) Nr VIII/46/19 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części miejscowości Narew przyjętego uchwałą Nr XXVI/173/02 Rady Gminy Narew z dnia 28 czerwca 2002 r. Była to uchwała intencyjna. Niniejsza uchwała rozpoczęła tryb formalno-prawny sporządzenia zmiany planu stosownie do zapisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Uchwałą Nr IV/20/19 z dnia 31 stycznia 2019 r. wyrażono zgodę udzielenie bonifikaty osobom fizycznym będącym właścicielami budynków mieszkalnych jednorodzinnych lub lokali mieszkalnych lub spółdzielniom mieszkaniowym od jednorazowej opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. W roku 2019 przeprowadzono 33 postępowania przekształceniowe.

Uchwałą Nr VI/33/19 z dnia 29 marca 2019 r. został przyjęty wieloletni program współpracy gminy Narew z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Zgodnie z planowanymi wydatkami dotacją w wysokości 50.000 zł dofinansowano zadanie publiczne pod tytułem: upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w roku 2019 na terenie Gminy Narew realizowane przez Narwiański Klub Sportowy „Iskra” podpisując z nim w dniu 28 maja 2019 r. stosowną umowę. Rozliczenie dotacji przedstawiono w przewidzianym umową terminie 31 stycznia 2020 r. Mimo ogłoszonego konkursu na realizację zadania publicznego pod tytułem:

Kolejnym zadaniem realizowanym jako zadanie własne gminy to opieka nad zwierzętami bezdomnymi. Program przyjęto uchwałą nr VI/34/19 Rady Gminy Narew z dnia 29 marca 2019 r. Na realizację Programu w 2019 roku przeznaczono kwotę 35 000 zł, w tym na:

- 4) wylapywanie bezpańskich zwierząt z terenu gminy umieszczanie ich w schronisku i zapewnienie im opieki – 27 600 zł;
- 5) całodobowa opieka weterynaryjna w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt, usypianie ślepych miotów, wykonywanie niezbędnych zabiegów weterynaryjnych bezdomnym zwierzętom gospodarskim umieszczonym w gospodarstwie rolnym 4 400 zł;
- 6) zabieg sterylizacyjny sterylizacja zwierząt mających właścicieli – 3 000 zł.

W 2019 roku na realizację programu wydatkowano 28 375 zł.

- na sterylizację zwierząt w 2019 roku wydatkowano 355 zł.

- na wylapanie 15 bezpańskich zwierząt z terenu gminy, umieszczenie ich w schronisku i zapewnienie im opieki w 2019 r. wydatkowano 27 600 zł; prawie połowę z nich odłowiono pod koniec grudnia 2019 r. Wszystkie psy zostały odrobaczone i zaszczepione, spośród nich 6 znalazło nowych opiekunów.

W zakresie pomocy społecznej podjęto 7 uchwał, na mocy których:

- 1) ustanowiono wieloletni program osłonowy „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2019-2023 (uchwała Nr IV/22/19 z 31 stycznia 2019 r.). Dożywianie dzieci w szkole realizowane jest w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu”. Aby otrzymać bezpłatny posiłek trzeba spełniać kryterium dochodowe stanowiące 150% kwoty określonej w ustawie o pomocy społecznej (792 zł na osobę w rodzinie oraz 1 051,50 zł dla osoby samotnie gospodarującej). Środki na realizację programu są powiązane z wydatkami własnymi gminy, a ich wysokość zależy od wysokości wkładu własnego. Gmina zobowiązana jest do pokrycia co najmniej 20% występujących potrzeb. Ogółem pomocą w ramach programu objęto 205 osób. Opłacono 10 843 obiady 83 dzieciom z 43 rodzin, w tym 18 dzieciom w przedszkolu i 74 w szkole. Udzielono 151 osobom z 86 rodzin 209 świadczeń w formie zasiłku celowego na zakup żywności. Koszt Programu ogółem wyniósł 76685 zł, w tym z dotacji 60 000 zł;
- 2) uchwalono Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Narew na rok 2019 (uchwała Nr IV/21/19 z 31 stycznia 2019 r.). W 2019 r. w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na przeciwdziałanie alkoholizmowi wydatkowano 72 017,10 zł, które przeznaczono m. in. na:
 - a) opłacenie pobytu 15-ga dzieci na obozie harcerskim z programem profilaktycznym w Rydzewie - 12.600,00 zł, pobyt 15-ga dzieci na koloniach z programem profilaktycznym w Białym Dunajcu – 12.750,00 zł oraz dla dwojga dzieci pobyt na obozie w Sejnach za kwotę 732,86 zł,
 - b) dofinansowanie Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Hajnówce w wysokości 3 000,00 zł na realizacji zadań wynikających z gminnego programu,
W minionym roku odbyło się jedenaście posiedzeń komisji. Na posiedzenie komisja zaprosiła dziewiętnaście osób. Skierowano trzy osoby na badania przez biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia oraz skierowano dwa wnioski do Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim dotyczące wydania postanowienia o zobowiązaniu do leczenia odwykowego. Podpisano dziewięć postanowień dotyczących opiniowania wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Na wynagrodzenia z pochodnymi dla członków komisji wydatkowano kwotę 16 784,53 zł. Opłacono koszty postępowania sądowego za dwie osoby w wysokości 80,00 zł. oraz badanie biegłych jednej osoby za kwotę 383,66 zł. Trzy osoby skorzystały ze szkoleń, których koszt łącznie z delegacjami wyniósł 5 127,65 zł.
W 2019 r. w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na przeciwdziałanie narkomanii wydatkowano 7 998,63 zł, które przeznaczono m. in. na:
 - a) finansowanie działania w ramach „Dnia Profilaktyki Uzależnień” przeprowadzonego przez Narwiański Ośrodek Kultury, Gminną Bibliotekę Publiczną oraz Stowarzyszenie Trześcianka - 5 584,63 zł,
 - b) zakup dwóch zestawów książek profilaktycznych za kwotę 1 198,00, które przekazano do Narwiańskiego Ośrodka Kultury w Narwi,
 - c) przeprowadzenie 6 warsztatów profilaktycznych w Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Narwi, w których uczestniczyli zarówno uczniowie jak i nauczyciele - 1 050,00 zł oraz zakup poradnika profilaktycznego za kwotę 166 zł;
- 3) uchwalono Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Narew na rok 2020 (uchwała Nr XIV/82/19 z 30 grudnia 2019 r.);
- 4) przyjęto „Program wspierania rodziny w Gminie Narew na lata 2020-2032” (uchwała Nr XIV/83/19 z 30 grudnia 2019 r.);
- 5) określono wzór wniosku o wypłatę zryczałtowanego dodatku energetycznego (uchwała Nr IX/53/2019 z 27 czerwca 2019 r.); na wypłatę dodatków energetycznych odbiorcom wrażliwym otrzymano dotację w wysokości 193,28 zł;
- 6) określono zasady zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.” (uchwała Nr IV/24/19 z 31 stycznia 2019 r.);

- 7) podwyższono kryterium dochodowe w celu udzielenia wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023” (uchwała Nr IV/23/19 z 31 stycznia 2019 r.).

W dniu 21 lutego 2019 r. podjęto dwie uchwały, na mocy których wyznaczono przedstawicieli Gminy Narew do:

- 1) Rady Społecznej Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Hajnówce (uchwała Nr V/26/19);
- 2) składu Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Gminy Górnej Narwi (uchwała Nr V/27/19).

W 2019 r. podjęto uchwały z zakresu oświaty:

- 1) w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych oraz określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Narew od dnia 1 września 2019 r. (uchwała nr IX/52/219 z dnia 27 czerwca 2019 r.);
- 2) w sprawie stwierdzenia zakończenia działalności Gimnazjum im. Gen. Dyw. Mirona Chodakowskiego w Narwi (uchwała Nr X/61/2019 z dnia 2 sierpnia 2019 r.);
- 3) w sprawie ustalenia wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego uczniów objętych wychowaniem przedszkolnym do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 6 lat w przedszkolu publicznym prowadzonym przez Gminę Narew (uchwała Nr XI/67/19 z dnia 26 września 2019 r.). Pobieranie opłat na podstawie prowadzonej ewidencji czasu przebywania dzieci w przedszkolu prowadzili pracownicy Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Narwi pod nadzorem dyrektora tej jednostki;
- 4) w sprawie określenia średniej ceny jednostki paliwa w Gminie Narew na rok szkolny 2019/2020 (uchwała Nr XIV/81/19 z dnia 30 grudnia 2019 r.) celem wyliczenia wysokości kwot z tytułu zwrotu rodzicom kosztów przewozu dzieci, młodzieży i uczniów oraz rodziców. Uchwała obowiązuje z mocą od 2020 roku.

Realizując uchwałę Nr XI/66/19 z dnia 26 września 2019 r. zmieniającą uchwałę w sprawie regulaminu wynagradzania nauczycieli zatrudnionych w Zespole Szkolno - Przedszkolnym prowadzonym przez Gminę Narew dotyczącą dodatków dla nauczycieli, na które składają się dodatki: za wysługę lat, motywacyjny, funkcyjny, za wychowawstwo, za godziny ponadwymiarowe i zastępstw doraźnych, wiejski oraz nagrody ze specjalnego funduszu nagród, wypłacano zwiększony tą uchwałą przyznany dodatek funkcyjny wychowawcy klasy w wysokości - 300 zł zamiast dotychczasowych 80 zł, oraz przyznany taki dodatek nauczycielowi opiekującemu się oddziałem przedszkolnym – w wysokości 300 zł.

Samorząd Gminy Narew widząc potrzebę otoczenia szczególną opieką uzdolnionych uczniów narwiańskiej szkoły, podjął dnia 28 maja 2019 r. uchwałę Nr VIII/42/19 z w sprawie przyjęcia Lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży. Opracowanie, przyjęcie i realizacja programu pozwala kompleksowo planować działania, aby wspierać edukację młodych mieszkańców Gminy Narew wykazujących uzdolnienia naukowe. Cele programu:

- 1) finansowe wspieranie rozwoju uzdolnień, poprzez udzielanie stypendium uczniom, którzy dzięki swojej pracy i zaangażowaniu uzyskują wysokie wyniki w nauce;
- 2) motywowanie uczniów do podejmowania działań mających na celu odkrycie własnych uzdolnień oraz do ciągłej pracy nad rozwijaniem talentów i pogłębianiem wiedzy;
- 3) promowanie uczniów uzdolnionych;
- 4) dążenie do wzrostu aspiracji edukacyjnych i aktywności dzieci i młodzieży - jako wzorca dla społeczności uczniowskiej narwiańskiej szkoły;
- 5) motywowanie rodziców do wspierania edukacji uzdolnionych dzieci;
- 6) promocja Gminy Narew jako środowiska przyjaznego uczniom uzdolnionym.

Monitoring realizacji poszczególnych działań przewidzianych w programie oraz ich ewaluacja na poziomie szkoły prowadzone będą przez dyrektora szkoły. Szkoła objęta programem będzie odpowiedzialna za podjęcie działań określonych programem, mających na celu wsparcie ucznia uzdolnionego na poziomie szkoły. Program będzie podlegał ewaluacji na zakończenie każdego roku szkolnego.

W roku szkolnym 2017/2018 do Wójta Gminy Narew wpłynęło 21 wniosków o przyznanie stypendium Wójta Gminy Narew za wyniki i osiągnięcia w nauce na rok szkolny 2018/2019. Komisja Stypendialna

na posiedzeniach w dniu 9 lipca 2018r. oraz w dniu 13 grudnia 2018r. pozytywnie zaopiniowała wszystkie wnioski. Stypendia przyznano 12 uczniom Szkoły Podstawowej, w tym: klasy IVa – 3, klasy IVb – 5, klasy V – 1, klasy VI – 3 oraz 9 uczniom Gimnazjum, w tym klasy II – 7, klasy III – 2.

O przyznanie stypendium Wójta Gminy Narew na rok szkolny 2019/2020 wpłynęło 25 wniosków. Komisja Stypendialna na posiedzeniu w dniu 18 lipca 2019 r. pozytywnie zaopiniowała wszystkie wnioski. Stypendia przyznano 16 uczniom Szkoły Podstawowej, w tym: klasy IVa – 1, klasy IVb – 2, klasy Va – 2, klasy Vb – 5, klasy VI – 1, klasy VII – 3, klasy VIIIa – 1, klasy VIIIb – 1 oraz 9 uczniom III klasy Gimnazjum.

Wysokość środków przeznaczonych na wypłatę stypendiów Wójta Gminy Narew w 2019 roku wyniosła 22 200 zł.

Na podstawie Regulaminu udzielenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Narew stanowiącego załącznik do uchwały Nr XII/74/19 z dnia 30 października 2019 r. w ramach pomocy materialnej uczniom w 2019 r. wypłacono 86 świadczeń w formie stypendium (najniższe 440 zł, najwyższe 900 zł na dziecko).

W 2019 r. Rada Gminy Narew

- 1) określiła szczegółowe zasady wnoszenia obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej, zasady promocji obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej oraz formalne wymogi, jakim muszą odpowiadać składane projekty (uchwała Nr V/31/19 z dnia 21 lutego 2019 r.). W roku sprawozdawczym mieszkańcy Gminy Narew nie korzystali z możliwości obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej i nie składali projektów;
- 2) postanowiła też nie uwzględniać wniosków zawartych w petycji wniesionej w dniu 26 sierpnia 2019 r., dotyczącej wdrożenia Polityki Zarządzania Konfliktami Interesów (uchwała Nr XIII/78/19 z dnia 26 listopada 2019 r.);
- 3) zatwierdziła plan pracy Komisji Rewizyjnej na 2019 rok (uchwał Nr IV/18/19 z dnia 31 stycznia 2019 r.).

Zgodnie z art. 90 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym wszystkie uchwały były przekazywane organom sprawującym nadzór merytoryczny w zakresie spraw dotyczących budżetu i spraw podatkowych – Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Białymstoku, w pozostałych – Wojewodzie Podlaskiemu.

W ramach nadzoru Regionalna Izba Obrachunkowa uchwałą Nr 1/20 z dnia 3 stycznia 2020 r. postanowiła uznać niektóre jej zapisy za nieważne z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2010z późn. zm.) i wezwała Radę Gminy Narew do wyeliminowania zasygnalizowanych niezgodności w drodze dokonania odpowiednich zmian w uchwale. Projekt uchwały w poprawnym brzmieniu został zgłoszony pod obrady Rady Gminy na sesję w dniu 25 maja 2020 r.

FUNDUSZE SOŁECKIE

Od 2016 r. w Gminie Narew realizowane są zadania ze środków Funduszy Sołeckich, z których na różnego typu zadania przeznaczono poniższe kwoty:

Rok inwestycyjny	Wartość zadań wykonanych z Funduszy Sołeckich
2016	360 701,47 zł
2017	369 843,36 zł
2018	442 381,12 zł
2019	453 174,69 zł
RAZEM	1 626 100,64 zł

W 2019 r. wysokość zwrotu z budżetu państwa do budżetu gminy części wydatków z funduszy sołeckich poniesionych w 2018 r. wynosiła 95 585,31 zł (26,215%). (Planowany w 2020 r. zwrot z Budżetu Państwa części wydatków poniesionych w 2019 r. to 89 062,42 zł (19,653%), w tym:

- 1) z wydatków bieżących: 69 925,99 zł,
- 2) z wydatków majątkowych: 19 136,43 zł.

REALIZACJA FUNDUSZU SOLECKIEGO – ROK 2019:

(poniesione wydatki)

<u>Zadania</u>	<u>Sołectwo</u>	Zestawienie Funduszu Soleckiego wg klasyfikacji Budżetowej na <u>2019 rok</u> <u>Kwoty wg złożonych Wniosków przez sołectwa</u> (w zł)	Kwoty wydatków poniesionych przez sołectwa w ramach funduszu soleckiego w <u>2019 roku</u> (w zł)	Pozostałe wydatki do wykorzystania (w zł)	UWAGI (kwoty w zł)
Remont drogi	ANCUTY	12 297,54	12 297,54	0,00	Wydatek bieżący: 12 297,54
Remont świetlicy	BIĄŁKI	10 754,50, w tym: 6 000,00 (1) 4 754,50 (2)	5 500,00 (1) 1 800,00 (2)	500,00 zł (1) 2 954,50 zł (2)	Wydatek bieżący: 5 500,00 Wydatek bieżący: 1 800,00
Remont świetlicy	CHRABOSTÓWKA	11 642,92	11 588,80	54,12	Wydatek bieżący: 11 588,80
-	DORATYNKA		-	-	-
Remont drogi	GORĘDY	10 193,40	10 193,40	0,00	Wydatek bieżący: 10 193,40
Remont świetlicy	GORODCZYNO	11 596,16	7 575,00	4 021,16	Wydatek bieżący: 7 575,00
Remont świetlicy	GORODZISKO	13 326,23, w tym: 3 475,00 (1) 9 851,23 (2)	3 474,99 (1) 8 293,87 (2)	0,01 (1) 1 557,36 (2)	Wydatek bieżący: 3 474,99 Wydatek bieżący: 8 293,87
Remont świetlicy + zakup przenośnej toalety	GRADOCZNO	10 707,74, w tym: 8 219,00 (1) 2 488,74 (2)	8 219,00 (1) 2 487,99 (2)	0,00 (1) 0,75 (2)	Wydatek bieżący: 8 219,00 Wydatek bieżący: 2 487,99
Remont drogi	ISTOK	10 848,02	10 848,02	0,00	Wydatek bieżący: 10 848,02
Remont drogi	IWANKI	11 689,68	11 688,07	1,61	Wydatek bieżący: 11 688,07
Remont świetlicy	JANOWO	10 333,67	10 333,67	0,00	Wydatek bieżący: 10 333,67
Remont dróg	KOTŁÓWKA	11 128,57	11 128,42	0,15	Wydatek bieżący: 11 128,42
Remont świetlicy + budowa schodów + wykonanie WC	KOWEŁA	11 128,57, w tym: 5 975,00 (1) 2 168,07 (2) 2 985,50 (3)	5 975,00 (1) 2 168,07 (2) 2 985,50 (3)	0,00 (1) 0,00 (2) 0,00 (3)	Wydatek bieżący: 5 975,00 Wydatek bieżący: 2 168,07 Wydatek bieżący: 2 985,50
Remont świetlicy + zakup stołów i krzeseł	KRZYWIEC	15 290,09, w tym: 12 000,00 (1) 3 290,09 (2)	12 000,00 zł (1) 3 290,09 (2)	0,00 (1) 0,00 (2)	Wydatek bieżący: 12 000,00 Wydatek bieżący: 3 290,09
Remont drogi	KUTOWA	10 941,54	10 941,54	0,00	Wydatek bieżący: 10 941,54

Remont dróg	LACHY	12 297,54, w tym: 4 919,02 (1) 7 378,52 (2)	4 919,02 (1) 7 378,21 (2)	0,00 (1) 0,31 (2)	Wydatek bieżący: 4 919,02 Wydatek bieżący: 7 378,21
Remont drogi (wspólne zadanie)	ŁOPUCHÓWKA	11 081,81 Cz. z Tyniewicze Małe i z Tyniewicze Duże (11 081,81 + 11 409,12 + 15 664,15)	11 081,81	0,00	Wydatek bieżący: 11 081,81
Dokumentacja na rozbudowę i budowa boksów garażowego OSP w Łosince	ŁOSINKA	17 768,31	8 856,00	8 912,31	Wydatek majątkowy: 8 856,00
Remont świetlicy	MAKÓWKA	14 962,78	14 847,21	115,57	Wydatek bieżący: 14 847,21
Remont drogi + dowieszenie 3 sztuk lamp	NAREW-GNILICA	33 292,19, w tym: 11 292,19 (1a) 22 000,00 (1b)	11 292,19 (1) 4 059,00 (2)	0,00 (1a) 17 941,0 (1b)	Wydatek majątkowy: 11 292,19 Wydatek majątkowy: 4 059,00
Doświetlenie kortów + doświetlenie ul. Mickiewicza + 2 budowy deptaków	NAREW-OSIEDLE	34 320,89, w tym: 6 000,00 (1) 16 760,00 (2) 2 460,00 (3) 9 100,89 (4)	6 000,00 (1) 16 758,75 (2) 2 460,00 (3) 9 100,89 (4)	0,00 (1) 1,25 (2) 0,00 (3) 0,00 (4)	Wydatek bieżący: 6 000,00 Wydatek majątkowy: 16 758,75 Wydatek bieżący: 2 460,00 Wydatek majątkowy: 9 100,89
Oświetlenie uliczne wraz z dokumentacją	NAREW-PIASKI	29 504,74	29 504,74	0,00 zł	Wydatek majątkowy: 29 504,74
Remont drogi	NOWINY	11 736,43	11 724,67	11,76	Wydatek bieżący: 11 724,67 zł
Remont świetlicy	ODRYNKI	13 513,26, w tym: 2 513,26 (1) 11 000,00 (2)	1 511,18 (1) 10 143,00 (2)	1 002,08 (1) 857,00 (2)	Wydatek bieżący: 1 511,18 Wydatek bieżący: 10 143,00
Remont dróg	OGRODNIKI	12 858,64, w tym: 5 000,00 (1) 7 858,64 (2)	4 998,10 (1) 7 858,64 (2)	1,90 zł (1) 0,00 zł (2)	Wydatek bieżący: 4 998,10 Wydatek bieżący: 7 858,64
Remont drogi + wykonanie barierki	PRZYBUDKI	12 391,06	12 391,06	0,00	Wydatek bieżący: 12 391,06
Remont świetlicy	PUCHŁY	11 175,33	11 150,00	25,33	Wydatek bieżący: 11 150,00
Remont drogi, oczyszczenie rowów	RADŹKI	10 146,64	10 146,64	0,00	Wydatek bieżący: 10 146,64
Remont drogi	RYBAKI	12 204,02	12 202,52	1,50	Wydatek bieżący: 12 202,52
Remont drogi	SAKI	10 520,71	10 520,71	0,00	Wydatek bieżący: 10 520,71
Remont drogi	SOCE	12 905,40	12 854,73	50,67	Wydatek bieżący: 12 854,73
Budowa wiaty drewnianej + zakup stołów	TRZEŚCIANKA	19 264,58	17 800,00	1 464,58	Wydatek majątkowy: 17 800,00

i krzesel					
Remont drogi (wspólne zadanie)	TYNIEWICZE DUŻE	<u>15 664,16</u> Cz. z Łopuchówką i z Tyniewiczami Małymi (<u>15 664,16</u> + 11 081,81 + 11 409,12)	15 664,16	0,00	Wydatek bieżący: 15 664,16
Remont drogi (wspólne zadanie)	TYNIEWICZE MAŁE	<u>11 409,12</u> Cz. z Łopuchówką i z Tyniewiczami Dużymi (<u>11 409,12</u> + 11 081,81 + 15 664,16)	11 409,08	0,04	Wydatek bieżący: 11 409,08
Remont drogi, oczyszczenie rowów, usunięcie zakrzaczeń	WANIEWO	11 642,92	11 642,91	0,01	Wydatek bieżący: 11 642,91
Remont drogi	WAŚKI	12 110,50	12 110,50	0,00	Wydatek bieżący: 12 110,50
	KOŹLIKI	-	-	-	-
Razem:		492 649,66	453 174,69	39 474,97	Wydatek bieżący: 355 803,12 Wydatek majątkowy: 97 371,57

SUMA wydatków poniesionych w 2019 roku OGÓLEM:

w tym: Wydatki bieżące: 355 803,12 zł; Wydatki majątkowe: 97 371,57 zł.

Wysokość zwrotu części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego w 2019 r.

(Planowany w 2020 r zwrot z budżetu Państwa części wydatków 89 062,42 zł, w tym:

3) z wydatków bieżących: 69 925,99 zł,

4) z wydatków majątkowych: 19 136,43 zł.

KULTURA

NARWIAŃSKI OŚRODEK KULTURY

Narwiański Ośrodek Kultury (NOK) jest samorządową instytucją kultury. Podstawowym celem statutowym NOK jest działalność kulturalna na terenie Gminy Narew. Nadrzędnym celem instytucji jest tworzenie optymalnych warunków społecznego dostępu do dóbr i wytworów kultury oraz przygotowanie do aktywnego uczestnictwa w kulturze.

W okresie sprawozdawczym **Narwiański Ośrodek Kultury w Narwi** prowadził własne stałe i cykliczne formy pracy, był organizatorem imprez artystycznych, kulturalnych, edukacyjnych i sportowych na terenie gminy Narew.

Narwiański Ośrodek Kultury pokrywa koszty bieżącej działalności z uzyskanych przychodów. Przychodami NOK są dotacje z Urzędu Gminy, wpływ z wynajmu pokoi i świetlicy, środki otrzymane od osób fizycznych i prawnych oraz wpływy z innych źródeł (odsprzedaż energii elektrycznej, wody, czynsz dzierżawny, kapitalizacja odsetek).

W okresie **01.01.2019 r. - 31.12.2019 r.** NOK otrzymał:

- z Urzędu Gminy dotację w wysokości 392 531,47 zł, co stanowi 98,50% zaplanowanej kwoty;
- uzyskał dochody własne (usługa noclegowa) w wysokości 42 015,00 zł, co stanowi 99,80% zaplanowanej kwoty;
- dochody własne (wynajem sali) w wysokości 12 295,00 zł, co stanowi 99,96% zaplanowanej kwoty;
- dochód własny (czynsz dzierżawny) w wysokości 14 760,00 zł, co stanowi 100,00% zaplanowanej kwoty;
- inne wpływy (odsprzedaż energii elektrycznej, wody zimnej) – w wysokości 3 309,49 zł, co stanowi 55,16% planowanej kwoty,
- darowizny i kapitalizacja w wysokości 1 845,81 zł, co stanowi 35,50% planowanej kwoty.

Środki przeznaczone na działalność Narwiańskiego Ośrodka Kultury zostały wykorzystane na funkcjonowanie ośrodka, organizację zajęć stałych - odbywających się w ciągu tygodnia (zajęcia świetlicowe, zajęcia wokalne, warsztaty artystyczne), jak również organizację imprez kulturalnych i sportowych. Wykorzystano 466 756,77 zł, co stanowi 97,47% zaplanowanej kwoty.

W okresie **01.01.2019 r. - 31.12.2019 r.** Narwiański Ośrodek Kultury organizował następujące imprezy kulturalne, spotkania autorskie, zajęcia dla dzieci, konkursy i warsztaty:

- 1) Ferie zimowe – warsztaty rękodzieła artystycznego, zajęcia EKO – plastyczne i muzyczne, zajęcia kulinarne, spotkania z przyrodą, dyskoteka, zajęcia rekreacyjne i sportowe;
- 2) Mistrzostwa Gminy Narew w warcabach;
- 3) Udział zespołu wokalnego „ANIMATO” w Hajnowskich Spotkaniach z Kolędą Prawosławną;
- 4) Eliminacje Gminne XXVII WOJEWÓDZKIEGO FESTIWALU PIOSENKI PRZEDSZKOLAKÓW „MAMA, TATA I JA”;
- 5) Warsztaty wielkanocne;
- 6) „TAM PO MAJOWUJ ROSI” – korowody w Koźlikach, Gorodczynie i Lachach;
- 7) „I tam żywuć ludzi” – festyn w Przybudkach;
- 8) Konkurs recytatorski „O złotą różdżkę Dobrej Wróżki” – eliminacje gminne;
- 9) Udział zespołu wokalnego „ANIMATO” na eliminacjach rejonowych 46. KONKURSU PIOSENKI BIAŁORUSKIEJ;
- 10) Obchody Święta Uchwalenia Konstytucji 3 Maja;
- 11) Występ zespołu „ANIMATO” – etap centralny 46. KONKURSU PIOSENKI BIAŁORUSKIEJ;
- 12) Koncert Chłopięcej Kapeli Chóralnej „ORLIATA” z Rosji;
- 13) XV Konkurs Piosenki Ukraińskiej;
- 14) Podsumowanie warsztatów plastycznych „Kreatywna Świetlica”;
- 15) Gminny Konkurs Przyrodniczy – „PTASIA GALERIA – PTASZKI, PTAKI, PTASZYSKA”
- 16) „Potańcówka pod gwiazdami” - na powitanie lata;
- 17) Koncert zespołu wokalnego „Animato”;

- 18) Występ „Animato” podczas Festynu Ludowego „KRYNOCZKA”;
- 19) Występ zespołu „Animato” podczas Święta Kultury Białoruskiej w Białymstoku i Dąbrowie Białostockiej;
- 20) Spektakl Teatru Piosenki i Poezji „Carmina – Zaczarowane drewno. Tajemnica - Smutek – Przeznaczenie”;
- 21) Plener Malarski w Narwi;
- 22) „Letnie Spotkania nad Narwią” – impreza plenerowa nad rzeką;
- 23) Międzynarodowy Festiwal Teatralny „WERTEP”;
- 24) Potańcówka na zakończenie wakacji;
- 25) Bieg na rzecz budowy Hospicjum w Makówce;
- 26) „Bogata w makatki drewniana chatka dziadka i babki” 14 września 2019 r. - Europejskie Dni Dziedzictwa w Socach;
- 27) Młodzieżowy Turniej Piłki Nożnej w Narwi;
- 28) XXVIII edycja Festiwalu Kultury Ukraińskiej - Podlaska Jesień;
- 29) Dzień Edukacji Narodowej – uroczystość dla nauczycieli emerytów;
- 30) 101. rocznica Odzyskania Niepodległości przez Polskę;
- 31) Przegląd Pieśni Patriotycznej;
- 32) „Historie utkane z nici – stare rękodzieło dla przyszłości” - warsztaty dla dzieci i młodzieży;
- 33) ‘ŻUBROFFKA’ – Międzynarodowy Festiwal Filmów Krótkometrażowych;
- 34) Spotkanie Wigilijne – 20 grudnia 2019 r.

GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

Terenem działania Gminnej Biblioteki Publicznej jest obszar gminy Narew, a siedzibą budynek w Narwi przy ulicy Mickiewicza 18. Biblioteka posiada dwie filie biblioteczne w Łosince i w Trześciance. Biblioteka służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych mieszkańców Gminy Narew oraz upowszechnianiu wiedzy i rozwoju kultury.

W 2019 roku GBP otrzymała:

- z Urzędu Gminy dotację w wysokości 175 248,00 zł, co stanowi 52,27% zaplanowanej kwoty,
- przychody z kwitariuszy (wynajem) w wysokości 6 833,50 zł, co stanowi 106,77% zaplanowanej kwoty,

W 2019 roku Gminna Biblioteka Publiczna organizowała następujące imprezy kulturalne, spotkania autorskie, konkursy i warsztaty takie jak:

- **na przełomie grudnia i stycznia 2019 r.** - w okresie świątecznym odbył się „Kiermasz Taniej Książki” pod hasłem „Książka od Mikołaja”. Zaoferowano bogatą ofertę: bajek, baśni, opowiadań, zgadywanki-kolorowanek, malowanek z naklejkami, literatury popularnonaukowej dla dzieci i młodzieży. Wiele osób zakupiło książeczki swoim milusińskim jako edukacyjne dodatki do paczek świątecznych i nie tylko;
- **25 stycznia 2019 r.** - w ramach obchodów „Dnia Babci i Dnia Dziadka” odbył się spektakl teatralny oraz gry, konkursy i zabawy dla Babć, Dziadków i Wnuków pod hasłem „Przygody Czerwonego Kapturka – Czacza dla Babci i Dziadka”. Wszyscy uczestnicy podczas wspólnych zabaw miło i sympatycznie spędzili wolny czas;
- **na przełomie stycznia i lutego 2019r.** - podczas ferii zimowych dzieci i młodzież korzystały z audiobooków, ciekawych książek, czasopism edukacyjnych, komputerów z dostępem do internetu, gier planszowych oraz zabaw stolikowych typu piłkarzyki i mini bilard;
- **19 lutego 2019 r.** - przy współpracy z Narwiańskim Ośrodkiem Kultury odbyło się spotkanie autorskie z Haliną Maksymiuk, autorką książki: „BIELSK, KNOROZY, PŁOSKI (I INSY VIOSKI) czyli „Historyjki podlaskie ilustrowane malarstwem Olega Kobzara”. Spotkaniu towarzyszyła wystawa malarska oraz koncert Olega Kobzara;
- **8 marca 2019 r.** - pod hasłem „BYĆ KOBIETĄ” przy współpracy z Narwiańskim Ośrodkiem Kultury zorganizowano „Dzień Kobiet”. Na przybyłe Panie czekał słodki poczęstunek, symboliczna lampka wina oraz kwiatek. Podczas uroczystości była możliwość skorzystania z warsztatów kosmetycznych, zakupu srebrnej biżuterii oraz uczyt dla ducha czyli posłuchania

- przebojów A. Jantar, E. Demarczyk, E. Geppert, S. Przybylskiej, I. Santor w wykonaniu Elizy Sacharczuk;
- **30 marca 2019 r.** - odbyły się po raz piąty z rzędu warsztaty zdobienia pisanek metodą batikową oraz pieczenia „busłowej łapy”, zorganizowane przy współpracy z Przedszkolem Nr 1 w Hajnówce. Bocian od dawien dawna jest symbolem szczęścia i gdy powracał do gniazda po zimie, według tradycji ludowej starano się go uroczyście powitać. Dlatego to właśnie wtedy gospodynie tradycyjnie piekły „busłowe łapy” - postne ciasto drożdżowe w kształcie bocianich łap. Aby tradycji stało się zadość, wzorem roku ubiegłego na warsztatach w ramach wymiany doświadczeń grupa z Hajnówki uczyła nas piec „busłowe łapy”, a my ich malować tradycyjne pisanki. Na warsztatach dzieci i dorośli świetnie się bawili malując woskiem tradycyjne pisanki oraz przygotowując samodzielnie ciasto, robiąc, piekąc i degustując „bocianie łapy”;
 - **3 kwietnia 2019 r.** - Gminną Bibliotekę Publiczną w Narwi odwiedzili uczniowie klasy II wraz z wychowawczynią. Na spotkaniu dzieci z zainteresowaniem obejrzały czasopisma dziecięce oraz zapoznały się z nowościami książkowymi. Uczniowie tej klasy, którzy systematycznie uczęszczają do biblioteki pokazali koleżankom i kolegom jak korzystać z katalogów by znaleźć odpowiednią książkę;
 - **9 kwietnia 2019 r.** - w teatralną podróż, a zarazem pełną przygód wyprawę do wsi Kukiełkowo zabrał wszystkich widzów niezwykle bohater, profesor Hilary Szczebrzeszyński. Dzieci zapoznały się z ludowymi obrzędami takimi jak: Noc Sobótkowa, Dożynki oraz Topienie Marzanny. Podczas spektaklu wraz z tradycyjnymi polskimi lalkami-kukłami mali widzowie wystąpili w Teatrze Jarzynowym im. Królowej Bony, spotkali Stracha na Wróble oraz wielu wyjątkowych bohaterów, tańczyli także z lalkami podczas Nocy Świętego Jana;
 - **11 kwietnia 2019 r.** - w ramach działalności Dyskusyjnego Klubu Książki w Gminnej Bibliotece Publicznej w Narwi odbyło się spotkanie autorskie z Magdaleną Zarębską. Pani Magda jest autorką książek dla dzieci i dorosłych. W 2008 roku opowiadaniem „Czterdzieści razy Wrocław” wygrała konkurs ogłoszony przez Stowarzyszenie Pisarzy Polskich we Wrocławiu. Jej książka „Kaktus na parapecie” w 2012 roku była nominowana do Ogólnopolskiej Nagrody Literackiej im. K. Makuszyńskiego. Książka „Jak Maciek Szpyrka z dziadkiem po Nikiszowcu wędrował” została ogłoszona książką roku 2013. Ponadto napisała: „Wakacje u dziadków”, „Gloria, wakacje i Ja”, „Leonard w domu”, „Smok Wawelski” oraz wiele, wiele innych. Głównym tematem spotkania była promocja książki pt. „Projekt Breslau”. Młodzież brała czynny udział w dyskusji o tematyce zawartej w prezentowanych przez autorkę książkach. Gminna Biblioteka Publiczna w Narwi wraz z Filiami posiada w swych zbiorach niektóre tytuły Pani Magdaleny Zarębskiej;
 - **12 kwietnia 2019 r.** - w Filii Bibliotecznej w Trześciance odbyły się warsztaty tworzenia pisanek. Omówiono różne metody zdobienia wielkanocnych jaj. Następnie uczestnicy przystąpili do samodzielnego projektowania i wykonania pisanek techniką decoupage lub zastosowania dodatków pasmanteryjnych. Słodki poczęstunek sponsorował Pan doktor Witold Bubnicki;
 - **13 kwietnia 2019 r.** - w Filii Bibliotecznej w Łosince odbyły się Warsztaty Wielkanocne. Na wstępie zostały omówione różne metody zdobienia jaj. Następnie uczestnicy przystąpili do samodzielnego projektowania i wykonania styropianowych pisanek;
 - **na przełomie kwietnia i maja 2019 r.** można było zwiedzać wystawę ph. „ZOSTAY TYLKO MACEWY”. Wystawa prezentowała fotografie z nekropolii w Krynkach, Narewce, Narwi, Jałowie, Tykocinie, Goniądzu, Orli, Gródku, Międzyrzeczu Podlaskim, Łosicach, Lublinie, Sławatyczach, Zabłudowie, Kocku, Lubartowie, Szczebrzeszynie, Izbicy, Józefowie, Rymanowie... Grzegorz Pietraszek autor wystawy jest przewodnikiem górskim, mieszka i pracuje w Hajnówce, pracę zawodową łączy z pasjami: turystyką rowerową, fotografią, historią. Pozostałość kulturowego dziedzictwa Żydów jest jedną z fascynacji autora wystawy;
 - **8 maja 2019 r.** - w ramach rozpoczynającego się TYGODNIA BIBLIOTEK dzieci z Przedszkola Nr 1 w Hajnówce przedstawiły inscenizację pt. „Rzepka” w jęz. białoruskim. Przedszkolaki z Narwi z wielkim zachwytem i podziwem obejrzały przedstawienie oraz wysłuchały piosenek w tym samym języku. Po spektaklu obie grupy udały się do Muzeum Wsi, którego właścicielem jest Pan Marian Święcki. Największą uwagę przedszkolaków przykuły dawne przedmioty

codziennego użytku, stare narzędzia rolnicze a także wystawa zdjęć poświęconych Gminie Narew i jej okolicy;

- **10 maja 2019 r.** - W ramach obchodów Tygodnia Bibliotek odbyły się dla klas IV i V warsztaty bajkopisarskie czyli krótka lekcja pisania opowieści przygodowej, które poprowadził Jerzy Uszyński na podstawie swojej książki pt. „Waszmość krokodyl”;
- **28 maja 2019 r.** - z okazji Dnia Matki zorganizowano warsztaty kosmetyczne. Panie poznały zasady prawidłowego dbania o cerę, dalszą jej pielęgnację oraz metody robienia profesjonalnego makijażu;
- **30 maja 2019 r.** - dzieci i młodzież uczęszczająca na spotkania DKK wyjechała na wycieczkę do Białegostoku. Pierwszym punktem programu był Teatr Lalek w którym obejrzelśmy sztukę pt. „Rycerz bez konia”, zwiedziliśmy piwnicę lalek gdzie znajdują się: pacynki, marionetki, kukielki a także cały wachlarz najprzeróżniejszych masek scenicznych. Byliśmy również na warsztatach gdzie pod czujnym okiem pracowników pracowni lalkarskiej, każdy z uczestników mógł samodzielnie wykonać lalkę i oczywiście zabrać ją ze sobą. Następnym punktem było zwiedzanie Książnicy Podlaskiej. Wszyscy uczestnicy wycieczki byli zachwyceni piękną i nowoczesną biblioteką. Największe emocje i zaciekawienie wywołał Dział Zbiorów Specjalnych, w którym można było zobaczyć i dotknąć starodruków, książek pisanych brajlem oraz posłuchać płyt i książki mówionej;
- **17 czerwca 2019 r.** - Gminna Biblioteka Publiczna w Narwi jako jedna z nielicznych bibliotek w powiecie Hajnowskim miała zaszczyt gościć **Zarząd Polskiego Związku Bibliotek**. Pracownicy biblioteki wraz z Wójtem serdecznie powitali członków Zarządu z **Przewodniczącym – Panem Janem Krajewskim** na czele i wręczyli pamiątkowe regionalne upominki;
- **18 czerwca 2019 r.** - odbyło się podsumowanie działalności DKK w roku szkolnym 2018/2019. Pani Dyrektor wraz z moderatorem DKK Panią Allą Siotkowską wręczyły wszystkim uczestnikom klubu dyplomy oraz upominki zakupione przez Gminną Bibliotekę Publiczną;
- **od 1 lipca do 31 sierpnia 2019 r.** – Podczas „Wakacji z Biblioteką” w każdy wtorek i czwartek organizowano zajęcia dla dzieci i młodzieży. Odbywało się głośne czytanie baśni oraz rysowanie i malowanie ulubionych bohaterów z bajek. Dzieci chętnie brały udział w konkursach sprawnościowych oraz kalamburach;
- **od 1 sierpnia do 30 grudnia 2019 r.** zrealizowano w GBP w Narwi projekt „**HISTORIA WCIĄŻ ŻYWA**” w ramach programu „Działaj Lokalnie XI” wdrażanego przez Stowarzyszenie Samorządów Euroregionu Puszcza Białowieska w Hajnówce i współfinansowanego ze środków Polsko Amerykańskiej Fundacji Wolności. Skierowany był on do osób, których interesuje historia i tradycja naszego regionu. Celem zrealizowanego przedsięwzięcia było zapewnienie mieszkańcom gminy Narew ciekawej i atrakcyjnej formy spędzenia wolnego czasu, pobudzenie do wspólnego działania, współpracy, podtrzymania tradycji i kultury, a przede wszystkim dbanie historię i pamięć o naszych przodkach.

Aby ocalić od zapomnienia historię naszego regionu, Olga Gordiejew -Pobot z Radia Białystok **spotkała się z osobami z okolic Narwi, Łosinki i Trześcianki pamiętającymi czasy wojenne i międzywojenne w celu udokumentowania ich wspomnień dla młodszych pokoleń**. Dzięki powstałym nagraniom, uczestnikom projektu oraz wszystkim zainteresowanym została przybliżona historia naszego regionu oraz warunki życia i funkcjonowania w tamtych czasach.

Alina Dębowska z Muzeum w Bielsku Podlaskim prowadziła warsztaty rękodzielnicze nawiązujące do czasów wojennych i **międzywojennych**. Przybliżyła historię ręcznika ludowego i makatki występujących na naszych terenach. W ramach zajęć uczestnicy projektu wykorzystali poznane wzory do malowania płóciennych toreb a elementy motywów zdobniczych zachowali na mini makatkach. Zapoznali się również z zasadami tkania na drewnianych deseczkach zwanych bardkami na których własnoręcznie wykonali zakładki do książek.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się **warsztaty kulinarne** podczas których pod czujnym okiem Ali Ostaszewskiej przygotowywano tradycyjne potrawy regionalne **nawiązujące do**

dawnych czasów, takie jak: „Hałaszkki”, „Hopka” itp. według przepisów stosowanych przez nasze mamy, babcie i prababcie.

Na **spotkanie podsumowujące** całe przedsięwzięcie w dniu 18 grudnia br., przygotowana została prezentacja i dokumentacja zdjęciowa z przebiegu realizacji projektu, wystawa prac wykonanych przez uczestników warsztatów rękodzielniczych, degustacja potraw z warsztatów kulinarnych. Były również nagrane na płytach CD wspomnienia osób z którymi przeprowadzono wywiady, certyfikaty, podziękowania, upominki i zbiorek przepisów kulinarnych. W spotkaniu udział wzięli nie tylko uczestnicy projektu ale również mieszkańcy naszej gminy.

Promocja oraz informacje o realizowanym projekcie zamieszczone były w prasie, Radiu i OTVP. Uczestnicy warsztatów zdobyli nowe doświadczenie, umiejętności i wiedzę, którą mogą wykorzystać pod kątem promocji gminy, walorów kulturowych naszego regionu a także produktu lokalnego i rękodziela ludowego. Projekt przyniósł dużo korzyści dla lokalnej społeczności poprzez zagospodarowanie wolnego czasu w okresie jesienno - zimowym, nabycie nowych umiejętności, wiedzy i doświadczenia. Duże znaczenie miała również integracja oraz nawiązywanie nowych form współpracy pomiędzy mieszkańcami dzięki czemu **powstało Koło Gospodyń Wiejskich działające przy Gminnej Bibliotece Publicznej w Narwi**;

- **13 sierpnia 2019 r.** - podpisano umowę z Wojewódzkim Ośrodkiem Animacji Kultury na realizację projektu w Gminnej Bibliotece Publicznej w Narwi od 15.08.2019 do 25.10.2019 dla uczniów klas VI -VII pt. „**ZOSTANĘ FOTOREPORTEREM**”. W ramach projektu odbyły się **warsztaty: fotograficzne, radiowe i telewizyjne**. Projekt finansowany był w kwocie **5 810 zł.** przez Wojewódzki Ośrodek Animacji Kultury w Białymstoku, który jest organizatorem IV edycji Konkursu „Zapraszamy do Gry – Lokalne projekty Edukacji Kulturowej” w ramach programu Bardzo Młoda Kultura -Podlaskie, dofinansowanego ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach programu Bardzo Młoda Kultura 2019-2021. W projekcie wzięło udział 32 uczniów plus opiekunowie, organizatorzy oraz osoby prowadzące warsztaty;
- **22 sierpnia 2019 r.** – Noc Filii Bibliotecznej w Trześciance – grupa młodzieży z Narwi i Trześcianki nocowała w FB w Trześciance. Wzięła udział w wieczornym spacerze po wsi, wspólnej kolacji, grach, zabawach, ćwiczeniach na siłowni i nocnych pogaduchach;
- **1 września 2019 r.** - przystąpiono do **projektu „MAŁA KSIĄŻKA - WIELKI CZŁOWIEK**”. Dziecko w wieku 3-6 lat odwiedzając bibliotekę wraz z rodzicem otrzymuje: Wyprawkę Czytelniczą, Kartę Małego Czytelnika oraz naklejki. Po zebraniu dziesięciu naklejek zostaje uhonorowane imiennym dyplomem potwierdzającym jego czytelnicze zainteresowania;
- **6 września 2019 r.** - w ramach realizacji projektu pt. „Zostanę Fotoreporterem”, odbył się wyjazd do siedziby Polskiego Radia Białystok oraz Oddziału Telewizji Białystok aby młodzież uczestnicząca w projekcie mogła dowiedzieć się jak wygląda i na czym polega praca dziennikarza radiowego i telewizyjnego;
- **7 września 2019 r.** –po raz kolejny przystąpiono do ogólnopolskiej akcji **Narodowe czytanie**, które zostało zainicjowane przez prezydenta Bronisława Komorowskiego i ma za zadanie popularyzować fundamentalne w polskiej kulturze dzieła, wzmacniać poczucie wspólnej tożsamości, a także promować kulturę żywego słowa w jej najdoskonalszych przejawach. Akcja po raz pierwszy odbyła się w 2012 roku. Czytano wówczas „Pana Tadeusza” Adama Mickiewicza, a w następnych latach dzieła Aleksandra Fredry, Henryka Sienkiewicza, Bolesława Prusa itd. W tym roku członkowie DKK wraz z bibliotekarzami i Wójtem Gminy czytali „Nowele Polskie” takie jak: „Dobra Pani” -Elizy Orzeszkowej, „Dym” -Marii Konopnickiej, „Katarynkę” -Bolesława Prusa, „Mój ojciec wstępuje do strażaków” – Bruno Schulza, „Orka” – Władysława Stanisława Reymonta, „Rozdziobią nas kruki, wrony” - Stefana Żeromskiego, „Sachem” – Henryka Sienkiewicza, „Sawa” – Henryka Rzewuskiego;
- **od 17 września do 2 października 2019 r.** w ramach realizacji projektu „Zostanę Fotoreporterem” odbyły się **warsztaty fotograficzne** które prowadził Pan Dzwonkowski. Podczas warsztatów uczniowie zostali wprowadzeni w świat fotografii. Nabyli umiejętności w robieniu profesjonalnych zdjęć. Efektem końcowym warsztatów były wielkoformatowe

- zdjęcia wykonane przez młodzież, które można było podziwiać na wystawie podsumowującej projekt;
- **od 20 września do 16 października 2019 r.** w ramach realizacji projektu „Zostanę Fotoreporterem” odbyły się **warsztaty dziennikarstwa radiowego**, które poprowadziła Pani Petrovska z Radia Białystok. Uczniowie nabyli nowe umiejętności w zakresie przeprowadzania wywiadu oraz montowania nagrań audycji radiowych. Efektem końcowym było słuchowisko radiowe promujące gminę Narew oraz Muzeum Wsi Pana Mariana Świąckiego;
 - **26 września 2019 r.** – W ramach dwudziestej szóstej **edycji Festiwalu Białoruskiej Poezji Śpiewanej i Piosenki Autorskiej „Bardauskaja Vosień”** goszczono zespół – „NAVI” – duet z Mińska, który tworzy Ksenia i Arciom. To muzyczne objawienie 2014 roku, kiedy wraz z wydaniem albumu „Лови” („Lovi”), podbili nie tylko białoruskie listy przebojów, ale też serca publiczności, zdobywając kolejne nagrody i wyróżnienia. Emocjonalny, pełen radosnej energii duet dał się już poznać m.in. na festiwalu Halfway i Basowiszczu a przede wszystkim jako reprezentant Białorusi na konkursie piosenki Eurowizji w 2017 r. Podczas koncertu w Narwi można było posłuchać pięknego śpiewu oraz subtelnych brzmień, idących w stronę folku, generowanych za pomocą klawiszy i gitary akustycznej;
 - **od 30 września do 15 października 2019 r.** odbywały się **warsztaty dziennikarstwa telewizyjnego**, realizowane w ramach projektu „Zostanę Fotoreporterem”, które prowadził Pan Szypulski. Uczniowie zapoznali się z zasadami nagrywania wywiadu oraz nabyli umiejętności w montowaniu filmów. Efektem końcowym warsztatów powstał krótki film promujący pasję i twórczość Pani Ewy Alimowskiej oraz Stanisława Poskrobko;
 - **4 października 2019 r.** – spotkanie młodzieży podczas NOCY BIBLIOTEK – ph. „#Biblioteka” było doskonałą okazją do dyskusji o książkach;
 - **23 października 2019 r.** – odbyło się podsumowanie projektu – „ZOSTANĘ FOTOREPORTEREM” finansowanego przez Wojewódzki Ośrodek Animacji Kultury w Białymstoku. Na podsumowanie zostali zaproszeni bohaterowie filmów i słuchowiska, osoby prowadzące warsztaty, uczniowie biorący udział wraz z rodzicami oraz mieszkańcy gminy. Widzom została przedstawiona prezentacja z przebiegu warsztatów, słuchowisko radiowe promujące gminę Narew i Muzeum Wsi Pana Świąckiego oraz filmy, które powstały podczas warsztatów o Pani Ewie Alimowskiej i Panu Stanisławie Poskrobko. Można było również podziwiać wystawę zdjęć zrobionych przez młodzież uczestniczącą w projekcie;
 - **24 października 2019r.** – przy współpracy z Narwiańskim Ośrodkiem Kultury odbył się koncert zespołów ukraińskich w ramach „PIDLASKA VOSIEN”;
 - **8 listopada 2019 r.** – w ramach realizacji projektu HISTORIA WCIAŻ ŻYWA – uczestnicy pojechali do Muzeum w Bielsku Podlaskim na warsztaty rękodzielnicze podczas których zapoznali się z historią ręcznika ludowego i motywy zdobnicze wykorzystali do malowania makatek i toreb;
 - **30 listopada 2019 r.** - Wieczór wróżb Andrzejkowych w FB w Łosince;
 - **30 listopada 2019 r.** –przy współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zorganizowano **Dzień Profilaktyki Uzależnień** z uwzględnieniem problemu: dopalaczy, narkotyków, alkoholu i przemocy. W ramach tego przedsięwzięcia rozpropagowano ulotki, rozwieszono plakaty oraz odbyła się pogadanka na temat uzależnień oraz indywidualnego podejścia do drugiego człowieka, braku agresji, kształtowania silnej więzi rodzinnej. Dodatkowo odbyły się warsztaty plastyczne w Gminnej Bibliotece Publicznej, połączone z organizacją konkursu pod hasłem „**ŻYCIE BEZ UZALEŻNIEŃ JEST PIĘKNE**”. Najlepsze prace zostały wyróżnione a nagrodą dla wszystkich uczestników była wycieczka w dniu 7 grudnia do Muzeum w Bielsku Podlaskim i kina w Białymstoku na Film „Ratujmy Florę”. Dużym wsparciem ze strony GKRPA był zakup materiałów na warsztaty plastyczne, nagród rzeczowych oraz biletów wstępu;
 - **7 grudnia 2019 r.** - w ramach wsparcia finansowego z GKRPA miał miejsce wyjazd na wycieczkę Mikołajkową do Muzeum w Bielsku Podlaskim i kina w Białymstoku. Wyjazd był nagrodą dla dzieci i młodzieży biorącej udział w warsztatach i konkursie pod hasłem: „**ŻYCIE**

BEZ UZALEŻNIEŃ JEST PIĘKNE". W muzeum uczestnicy wyjazdu zwiedzili wystawę pt. „Tajemniczy ręcznik” i skorzystali z warsztatów tworzenia makatek oraz zdobienia płóciennych toreb, następnie udali się na obiad i film pt. „Ratujmy florę”;

- **14 grudnia 2019 r.** - Pieczenie pierników w FB w Łosince z wykorzystaniem przepisów zaczerpniętych z literatury popularno-naukowej dla dzieci z działu kulinariów;
- **18 grudnia 2019 r.** – odbyło się podsumowanie projektu „HISTORIA WCIAŻ ŻYWA” współfinansowanego ze środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności w ramach programu „D.L. XI”.

Na spotkanie podsumowujące całe przedsięwzięcie przygotowana została prezentacja i dokumentacja zdjęciowa z przebiegu realizacji projektu, wystawa prac wykonanych przez uczestników warsztatów rękodzielniczych, degustacja potraw z warsztatów kulinarnych. Były również nagrane na płytach CD wspomnienia osób z którymi przeprowadzano wywiady, certyfikaty, podziękowania, upominki i zbiorek przepisów kulinarnych,. W spotkaniu udział wzięli nie tylko uczestnicy projektu ale również mieszkańcy naszej gminy. \

Promocja oraz informacje o realizowanym projekcie zamieszczone były w prasie, Radiu i OTVP. Uczestnicy warsztatów zdobyli nowe doświadczenie, umiejętności i wiedzę, którą mogą wykorzystać pod kątem promocji gminy, walorów kulturowych naszego regionu a także produktu lokalnego i rękodziela ludowego.

Projekt przyniósł dużo korzyści dla lokalnej społeczności poprzez zagospodarowanie wolnego czasu w okresie jesienno - zimowym, nabycie nowych umiejętności, wiedzy i doświadczenia . Duże znaczenie miała również integracja oraz nawiązywanie nowych form współpracy pomiędzy mieszkańcami dzięki czemu **powstało Koło Gospodyń Wiejskich działające przy Gminnej Bibliotece Publicznej w Narwi;**

- **21 grudnia 2019 r.** – przy współpracy z Panią Golonko w Filii Bibliotecznej w Łosince odbyły się warsztaty lepienia pierogów. Na wstępie zostały zaprezentowane różne metody lepienia, następnie uczestnicy przystąpili do wypróbowania swoich sił przy samodzielnym tworzeniu potrawy. Atmosferę panującą podczas spotkania umilało wspólne śpiewanie kolęd a etapem końcowym była degustacja powstałych pierogów;

- **Na przełomie grudnia i stycznia 2019 r.** w okresie świątecznym w Gminnej Bibliotece Publicznej w Narwi odbył się „Kiermasz Taniej Książki” pod hasłem „Książka od Mikołaja”. Posiadaliśmy bogatą ofertę: bajek, baśni, opowiadań, zgadywanko-kolorowanek, malowanek z naklejkami, literatury popularnonaukowej dla dzieci i młodzieży. Wiele osób zakupiło książeczki swoim milusińskim jako edukacyjne dodatki do paczek świątecznych i nie tylko.

INFRASTRUKTURA DROGOWA

Długość dróg w poszczególnych kategoriach na terenie gminy Narew:

- 1) drogi gminne – 94,016 km
- 2) drogi powiatowe – około 100 km
- 3) drogi wojewódzkie – około 32 km

W 2019 roku na zadania związane z drogami gminnymi wykorzystano środki o łącznej wysokości 1 272 575,22 zł, w tym: wydatki inwestycyjne 993 324,97 zł, wydatki z funduszu sołeckiego 261 151,68 zł.

Ponadto udzielono dotacji Powiatowi Hajnowskiemu w wysokości 1 865 57,05 zł na remont drogi powiatowej w miejscowości Kutowa.

WYBRANE INWESTYCJE ZREALIZOWANE W 2019 ROKU

I. Modernizacja ulic: H. Dąbrowskiego, Kowalskiej i Cichej w Narwi – wartość inwestycji 701 523,00 zł.

2. *Modernizacja ulic: Łąkowej, Polnej i Leśnej w Narwi – wartość inwestycji 403 879,35 zł.*
3. *Remont odcinka drogi od początku wsi Krzywiec do drogi wojewódzkiej nr 685 – wartość inwestycji 99 643,53 zł.*
4. *Remont i modernizacji drogi przy ZSP w Narwi od ulicy Mickiewicza do granic lotniska wraz z odnogą w kierunku zabudowań Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Mickiewicza 81 – wartość inwestycji 200 00,00 zł.*
5. *Remont odcinka ulicy Gnilica w Narwi – wartość inwestycji 87 403,55 zł.*
6. *Remont drogi od wsi Tyniewicze Małe do drogi powiatowej nr 16011B – wartość inwestycji 99 856,80 zł.*
7. *Remont odcinka drogi we wsi Gramotne – wartość inwestycji 71 409,80 zł.*
8. *Remont drogi gminnej do wsi Usnarszczyzna – wartość inwestycji 23 000,00 zł.*

INNE:

1. *Remont świetlicy wiejskiej w Chrabostówce – wartość 11 642,92 (w całości z funduszu sołectkiego)*

2. *Termomodernizacja części budynku ZSP w Narwi obejmującego salę gimnastyczną (remont dachu polegający na przykryciu i dociepleniu połaci dachowej), remont i modernizacja sali gimnastycznej oraz zakup wyposażenia sportowego, wymiana stolarki okiennej – wartość inwestycji 617 188,98 zł.*

PODSUMOWANIE

Gmina Narew chcąc spełnić oczekiwania mieszkańców, musi stawić czoła trudnemu wyzwaniu poprawy wizerunku, aby mieszkańcom żyło się lepiej. Pod tym hasłem kryje się wiele zagadnień związanych z zamieszkiwaniem, wypoczynkiem, rekreacją, infrastrukturą, dbałością o środowisko naturalne, pielęgnowaniem tradycji i kultury lokalnej, podniesieniem atrakcyjności

gminy jako miejsca, gdzie można spędzić wolny czas. Wskazana jest dbałość o zasoby infrastruktury technicznej służącej zaspokojeniu podstawowych potrzeb mieszkańców.

Położenie komunikacyjne gminy Narew jest bardzo korzystne, jednak aby móc czerpać z niego korzyści potrzebne są inwestycje w lokalny układ drogowy. Chodzi tutaj o bieżące utwardzanie dróg gruntowych, budowanie nowych dróg wewnętrznych, które są niezbędne, aby móc dojechać do posesji czy na pola, łąki i do lasów.

Temat dróg gminnych jest głównym tematem na zebraniach wiejskich z mieszkańcami oraz jednym z najważniejszych na sesjach Rady Gminy.

Wyzwania gminy Narew są duże, ponieważ oczekiwania mieszkańców są coraz większe. Dążymy do ich realizacji, starając się jednocześnie utrzymać jej urokliwy wizerunek.

Gmina Narew

ul. A. Mickiewicza 101

17-210 Narew

<http://www.portals.narew.gmina.pl/>